

5 Mesto si berie úver

Poslanci schválili návrh na obstaranie a čerpanie úveru vo výške 30 miliónov eur. Na aké projekty ich mesto potrebuje?

6 Vymenili oddeľovače

Medzi cestou a cyklotrasou na Vajanského nábreží odstránili kritizované betónové obrubníky a nahradili ich novými plastovými oddeľovačmi.

8 Legendárne skleníky

Historická Prüger-Wallnerova záhrada kedysi zásobovala aj preslávený hotel Carlton-Savoy. Zo skleníkov v nej sa veľa nezachovalo, no čoskoro opäť zažiaria v plnej kráse.

18 Keď sirény mlčali

Na jednom zo stavenísk našli leteckú bombu, ktorá zrejme na Bratislavu spadla v júni 1944. Spojenecký útok neprežili desiatky ľudí - prečo sa neschovali v krytoch?

Pohľad na Osobný prístav dnes

Budúci Osobný prístav na vizualizácii

OBNOVA MÁ ZELENÚ:

Takto bude vyzerat Osobný prístav

STARÉ MESTO

Množstvu obyvateľov aj návštevníkov mesta sa pri prechádzke nábrežím alebo počas plavby po Dunaji naskytá žalostný pohľad na Osobný prístav. Budovu v tesnej blízkosti Slovenského národného múzea dostávali v roku 1969 a čiastočne rekonštruovali v polovici 90. rokov 20. storočia, no odvtedy jej fasáda aj interier vyzerajú v podstate rovnako. To by sa konečne malo zmeniť.

Spoločnosť Slovenská plavba a prístavy - lodná osobná doprava (SPaP-LOD) pôvodne predpokladala, že s búracími prácami budovy Osobného prístavu na Fajnorovom nábreží začne ešte v roku 2019 a s rekonštrukciou

v roku 2020. Projekt však bol dlhodobo kritizovaný zo strany niektorých aktivistov napríklad preto, že dostavba údajne zničí celkový chránený vizuál panorámy Starého Mesta a jeho nábrežnej promenády, výrazne zdeformuje pamiatkovo chránené diaľkové pohľady a potlačí vizuálnu dominanciu národnej kultúrnej pamiatky - budovy Slovenského národného múzea. Investor síce tvrdil, že Osobný prístav nebude po prestavbe vyšší ako stromy v jeho okolí a projekt už pred tromi rokmi získal územné rozhodnutie, no pre odvolania sa s rekonštrukciou začať nemohlo. Až doteraz. Ako nás informovala hovorkyňa Simona Parížeková, Regionálny úrad pre územné

plánovanie a výstavbu Bratislava (ktorý od apríla 2024 prevzal kompetencie odborov výstavby a bytovej politiky) potvrdil rozhodnutie stavebného úradu mestskej časti Staré Mesto zo dňa 24. 3. 2022 a toto rozhodnutie je právoplatné. (ak)

Foto: Matúš Husár, vizualizácia: SPaP - LOD

Viac sa o rekonštrukcii Osobného prístavu dozviete na str. 2.

Náklady na rekonštrukciu nechce SPaP-LOD vzhľadom na dramatické zmeny cien konkretizovať, dlhý proces vybavovania územného rozhodnutia ich však už oproti pôvodnému rozpočtu navýšil o vyše 100 percent.

Prístrešky dorobí iná firma

PETRŽALKA

Hoci mali byť zastávky na novej petržalskej trati hotové do začiatku školského roka, doteraz sa tak nestalo. Napokon ich teda dokončí iný subdodávateľ.

Mesto už začiatkom septembra uviedlo, že zastávky sa nepodarilo dokončiť v stanovenom termíne. „Subdodávateľ výrazne podcenil náročnosť výroby, logistiky dopravy aj inštalácie prístreškov priamo na mieste. Všetky prístrešky sú totiž navrhnuté ako atypy len pre túto jednu trať,“ skonštatoval hovorca Peter Bubla s tým, že mesto požiadalo zhotoviteľa o čo najrýchlejšie vyriešenie problému. Tým je napokon výmena subdodávateľa. „Prístrešky dokončí druhý subdodávateľ a momentálne z jeho strany prebieha príprava na realizáciu,“ skonštatoval Bubla a zdôraznil, že subdodávateľa prístreškov zazmluvnil zhotoviteľ stavby električky a vysporiadanie zmluvných podmienok je preto záležitosťou medzi týmito firmami. Mesto podľa jeho vyjadrení neprevzaté prístrešky „nemôže zaplatiť.“ (TASR, ak)

Foto: Matúš Husár

Slovo k veci

Pestrá jeseň

Október je u nás už tradične mesiacom úcty k starším - a je to krásne spojenie. Nesmelé začiatky aj vrchol sil sú už síce za nami, no dni ešte stále môžu byť krásne a dajú sa vychutnávať naplno.

A to platí nielen o období v roku, ale aj v živote. Iste, staroba má svoje nástrahy, no pri troche snahy nemusí byť osamelá či smutná. Bratislava ponúka mnoho možností, ako si užiť aj túto životnú etapu - už od roku 1990 funguje pri UK Univerzita tretieho veku, Pistoriho palác sa každý druhý pondelok mení na tančiareň a zaujímavé aktivity ponúkajú aj denné centrá pre seniorov. No a potom sú tu, samozrejme, divadlá, koncerty, knižnice či iné miesta, kde sa môžu obyvatelia akéhokoľvek veku stretávať, učiť sa nové veci, cvičiť či tančovať. Bratislava, našťastie, nie je len miestom pre mladých a dynamických, ale aj bezpečným prístavom pre tých, čo doň vložili celé desaťročia svojej práce.

Moderné budovy a rýchle tempo sú síce znakom pokroku, no skutočnou vizitkou mesta je to, ako dokáže prispôsobiť svoj rytmus aj tým, ktorí už kráčajú o čosi pomalšie.

Vaše Bratislavské
Noviny

ART INVEST
OBRÁZY
NAJLEPŠIE
PREDÁTE
V AUKCII
Žiadne poplatky
Galeria Art Invest
Dobrovičova 7, Bratislava
Info: 0905 659 148
www.artinvest.sk

Pribudnú terasy s výhľadom

S rekonštrukciou sa malo pôvodne začať už v roku 2020.

Zariadenie sa od 90. rokov prakticky nezmenilo.

STARÉ MESTO

Potvrdenie právoplatnosti územného rozhodnutia oceňuje aj investor, spoločnosť Slovenská plavba a prístavy - lodná osobná doprava (SPaP-LOD).

„Je to pre nás v celom procese skutočne veľmi zásadný míľnik, keďže územné rozhodnutie, ktoré, laicky povedané, stanovuje presné podmienky pre umiestnenie stavby, jej výšku, zastavanosť a podobne, je absolútny základ z pohľadu nášho projektu,“ vyjadrila sa Ľudmila Masariková, predsedníčka predstavenstva SPaP-LOD s tým, že tím skúsených architektov, projektantov a technických inžinierov

aktuálne dolaďuje posledné detaily v projektovej dokumentácii. „Myslím si, že nás čaká naozaj pekný a aj funkčný výsledok,“ hovorí Masariková. Otvorené átrium smerom k Dunaju zostane podľa SPaP-LOD zachované (a dodržia sa tak požiadavky pamiatkového úradu), budovu však navyše doplnia viaceré terasy, aby sa maximalizoval prístup verejnosti k Dunaju. Zároveň vďaka nim vznikne príjemné prostredie na posedenie a výhľad na Dunaj a centrum mesta. Pri rekonštrukcii tiež pribudnú reprezentatívne vstupy a na oboch stranách budovy rampy pre imobilné osoby.

Kedy presne by sa s prácami mohlo začať, Masariková zatiaľ špecifikovať nechcela. Slovenská plavba a prístavy - lodná osobná doprava však podľa nej ide oslovovať jednotlivé úrady a podať žiadosť o stavebné povolenie. „Je to proces, ktorý má svoje jasné pravidlá a predchádza mu ešte komunikácia s množstvom jednotlivých orgánov, ktorých sa stavebné konanie týka. Naším cieľom je, samozrejme, mať stavebné povolenie čím skôr - náš tím ľudí je pripravený,“ zdôraznila šéfká SPaP-LOD. Snahou podľa nej bude zvládnuť hrubú rekonštrukciu budovy v čo najkratšom období,

(ak, TASR)

Foto: ak

Vizualizácia: SPaP - LOD

Nové autobusy MHD upozornia na chodcov či cyklistov

BRATISLAVA

Dopravný podnik Bratislava (DPB) spúšťa významnú obnovu flotily kĺbových autobusov - do roka pribudne na naše cesty 80 nových autobusov SOR NS 18 na dieselový pohon s kapacitou až 177 cestujúcich.

Interiér bude vybavený nehrdzavejúcimi madlami a tyčami, USB zásuvkami, WiFi pripojením, kamerovým systémom a systémom automatického počítania cestujúcich. Samozrejmos-

Investícia do nových autobusov v hodnote viac než 31 miliónov eur bez DPH je financovaná z úveru.

ťou je výkonná klimatizácia aj informačný systém s prístupmi v reálnom čase. Nové

autobusy prinesú okrem zvýšeného komfortu aj najmodernejšie bezpečnostné tech-

nológie, napríklad výstrahu pred zrážkou s chodcami alebo cyklistami, systém eliminácie mŕtveho uhla, ochranu pred kybernetickými útokmi či inteligentné prispôbenie rýchlosti. Nákup autobusov je výsledkom verejného obstarávania z októbra 2024, ktoré vyhrala spoločnosť SOR Libchavy spol. s r. o. Nové vozidlá budú dodané na základe rámcovej dohody najneskôr do 12 mesiacov od zadania objednávky. (ak)

Foto: DPB

Projekt PARQ Zátišie premení brownfield pri Kuchajde na živé centrum Nového Mesta

„Nové Mesto som si zamiloval, projekt PARQ Zátišie robíme v spolupráci s obyvateľmi zo susedstva,“ hovorí Peter Kysela zo spoločnosti Atrios.

Projekt PARQ Zátišie má vyrásť na mieste schátraného areálu oproti Kuchajde. Prečo práve tu?

V tejto lokalite žijem už viac ako polovicu svojho života. Aj naša firma sídlila na viacerých miestach v okolí Kuchajdy. Zátišie sme si vybrali v čase, keď sme sídlili v Lakeside Parku. Z okna desiateho poschodia sme mali výhľad na zdevastované územie brownfieldu, kde sa zdržiavali najmä ľudia bez domova. Nerozumel som, ako je vôbec možné, že v takej krásnej časti Nového Mesta existuje niečo až takto zanedbané. Hovorili sme si, aké by bolo krásne, keby sme to mohli jedného dňa nejakým projektom zmeniť. Dnes už to je osem rokov, čo sa tomuto územiu venujeme.

Ako to spočiatku prebiehalo?

Radi realizujeme development na miestach, ktoré dobre poznáme. Pokiaľ ide o Zátišie, ide o citlivé územie. Kedysi bolo robotníckou kolóniou, stoja tu aj rodinné domy, ktoré majú už historickú hodnotu. Snažili sme sa k územiu pristupovať s citom. Veľmi intenzívne sme komunikovali s ľuďmi, ktorí v lokalite bývajú. Robíme tak pri každom našom projekte. Teda nekomunikujeme iba s mestom či mestskou časťou, ale priamo so susedmi.

V akej fáze sa v tejto chvíli projekt nachádza?

V auguste sme začali búracie práce a prípravu územia na výstavbu. Od

novembra začneme kopať stavebnú jamu.

Dokončenie je plánované na aký termín?

V roku 2028 bude dokončená prvá fáza, ktorá zahŕňa výškovú budovu s bytmi a nižšiu s kanceláriami.

Pokiaľ ide o celý projekt, čo nakoniec v Zátiši vyrastie?

Budú to štyri budovy. Prvú etapu tvoria výšková veža a kancelárska budova. V ďalších etapách pripravujeme menšie jednotky, ktoré majú slúžiť na krátkodobý prenájom a objekt s funkciou nájomného bývania. Vo vytvorenom vnútrobloku vznikne park, ktorému sa veľmi detailne venujeme a ktorý prinesie do lokality 4000 štvorcových metrov zelene, čo je veľkosť futbalového ihriska. Okrem parku bude vo vnútrobloku vytvorené námestie, ktoré bude mať v parteri budov rôzne retailové (maloobchodné – pozn. red.) prevádzky. Chceme, aby námestie žilo. Chodíme s deťmi na Kuchajdu, zabehať si, zahrat' volejbal, no chýba nám možnosť nejakého malého námestíčka kde si môžete zísť na kávu alebo pivo. To chceme priniesť.

Má sa teda z lokality stať akési centrum tejto časti Nového Mesta?

To je naša ambícia. Chceme vytvoriť priestor, že prejdete od Kuchajdy cez ulicu a dáte si dobrú kávu, posedíte v bistre, poprechádzate sa v parku.

V Novom Meste, na Vajnorskej ulici oproti Kuchajde, sa rozbehli práce na novom projekte PARQ Zátišie, ktorý prinesie do lokality okrem bytov a kancelárií aj rozľahlý park či námestie s prevádzkami. Ide o vlajkovú loď developera Atrios. Viac o projekte nám prezradil partner spoločnosti Peter Kysela.

Chceme aj, aby Zátišie v exteriéri žilo komunitným životom, v parku bol priestor napríklad na grilovačky, komunitná záhrada a ľudia tu trávili čas.

Koľko bytov a kancelárií pribudne v rámci projektu PARQ Zátišie?

V prvej etape 180 bytov a 80 kancelárskych priestorov.

Spomínali ste prevádzky na prízemí. Pôjde o kaviarne, obchody?

Jednu kaviareň už máme „podpísanú“. Dávame si však veľký pozor na to, aby sme vybrali správny mix prevádzok. Často sa stáva, že sa priestory rozpredajú a vznikajú na mieste prevádzky, ktoré nefungujú a nič neprinášajú ľuďom a miestnym obyvateľom.

S projektom Zátišie sa spája ešte jedna významná a dôležitá premena lokality a to je predĺženie Tomášikovej ulice... O čo konkrétne ide?

Je to výstavba prvej etapy predĺženia Tomášikovej a rekonštrukcia križovatky Tomášikova – Vajnorská. Bavíme sa o investícii 3,5 až 4 milióny eur, ktorú financujeme my. Je to vlastne

výstavba mestskej infraštruktúry z našich peňazí. Okrem predĺženia Tomášikovej dôjde k prestavbe celej križovatky Tomášikova - Vajnorská. Teda k posunutiu chodníka, vybudovaniu nových pruhov i vybudovaniu cyklopruhu. Križovatka bude oveľa plynulejšia a bezpečnejšia. Dnešná ulica Zátišie sa zaslepí, príde k jej upokojeniu a vedľa nej bude vybudovaná nová cesta. Teda rodinné domy budú od novej rušnej cesty pomerne vzdialené.

Dôjde pri rekonštrukcii križovatky k väčším dopravným obmedzeniam?

Predĺženie Tomášikovej ulice zrealizujeme na svojich pozemkoch, ktoré sú mimo terajšej križovatky. Aj hlavnú cestu budeme rozširovať na úkor našich pozemkov. Nemôžem povedať, že k žiadnym obmedzeniam nepríde, to nie je možné, ale budeme sa snažiť, aby stavebné práce napredovali rýchlo a Bratislavčania to pocítili čo najmenej. ■

(ms)

Foto: Atrios, Matúš Husár

Neskrátený rozhovor nájdete na www.banoviny.sk

Na mieste bývalého brownfieldu vyrastie projekt PARQ Zátišie, ktorý má ambíciu stať sa novým centrom lokality.

Autobusová stanica znižuje počet nástupíšť, spojov bolo málo

RUŽINOV

Autobusová stanica Nivy funguje v novom režime. Výrazne sa znížil počet výstupíšť, nástupíšť aj parkovacích miest, skrátil sa čas na pristavenie autobusov. Regionálny dopravca Arriva upozorňuje na značné obmedzenia a komplikácie, ktoré to prináša.

Podľa Arrivy sa počet výstupíšť znížil z pôvodných ôsmich na dve, počet nástupíšť z 36 na 19 a parkovacie plochy pre autobusy sa zredukovali z 92 na 29 miest. Zároveň sa skrátil aj čas pristavenia autobusov na nástupišťe, a to len na osem minút pred odchodom. Zabratie časti plochy, dovtedy využívanej dopravicami, na vybudovanie nového obchodného priestoru, môže viesť k častejším meškaniam, dlhšiemu čakaniu cestujúcich a k zníženiu plynulosti prevádzky. V prípade vzniku dopravnej zácpy priamo v priestoroch autobusovej stanice môže byť výstup cestujúcich presunutý na náhradnú zastávku DPB – Košická. „Zmeny na stanici Nivy nesúvisia so zlepšením služieb pre cestujúcich, ale s komerčným projektom prevádzkovateľa, spoločnosti Slovak Lines,“ uviedol Peter Stach, hovorca spoločnosti Arriva na Slovensku. Slovak Lines sa bráni, že prestavba AS Nivy je reakciou na znižujúci sa záujem o jej

Prevádzkovanie je komerčnou činnosťou súkromnej autobusovej stanice, ktorá za to od dopravcov inkasuje poplatky.

služby. Stanica bola pôvodne dimenzovaná na 1 400 spojov denne, pričom dnes obsluhuje menej ako 900 spojov. „Len pre lepšiu predstavu, v roku 2021 sme na AS Nivy obsluhovali viac ako 336-tisíc spojov prímestskej hromadnej dopravy a minulý rok to bolo už len 224-tisíc spojov. Ide teda o 33-percentný pokles,“ hovorí marketingový riaditeľ Martin Hanula. Bratislavský samosprávny kraj (BSK) podľa neho zníženie počtu spojov vysvetlil ich zefektívnením a optimalizáciou. Podľa vyjadrenia hovorkyne Lucie Forman však kraj vníma zmeny na autobusovej stanici ako jednostranné rozhodnutie majiteľa stanice a situáciu vníma ako komplikovanú.

Podľa Forman sa zatiaľ darí zabezpečovať všetky regionálne spoje s nástupom a výstupom v interiéri stanice, ide však len o dočasnú stabilizáciu. Za nevyhnutné kraj považuje najst' trvalejšie a udržateľné riešenie, ktoré odstráni súčasné kolízne situácie, napríklad zdržania či časté zmeny nástupíšť, ku ktorým dochádza napríklad aj preto, že parkovacie miesta už nie sú pridelené konkrétnym dopravcom, ale musia ich zdieľať. Ak by sa ukázalo, že dlhodobo nie je možné zabezpečiť obsluhu všetkých spojov v priestoroch stanice, kraj ako objednávatel' regionálnej dopravy môže podľa hovorkyne rozhodnúť aj o dočasnom alebo definitív-

nom presune časti spojov na náhradné zastávky mimo budovu stanice, čím by sa znížil tlak na jej kapacitu a zlepšil sa komfort cestujúcich. BSK deklaruje, že má záujem, aby služby verejnej dopravy na autobusovej stanici boli poskytované v plnom rozsahu a komforte pre cestujúcich. Podotýka však, že na to nemá žiadny dosah, keďže nie je vlastníkom ani prevádzkovateľom autobusovej stanice, ktorá bola sprivatizovaná štátom v roku 2005. Štát podľa kraja „podcenil znenie privatizačnej zmluvy a nedostatočne zaviazal nového majiteľa k povinnosti prevádzkovať autobusovú stanicu v určených parametroch.“ S touto privatizačnou zmluvou nemá

kraj podľa stanoviska nič spoločné, preto nemá voči vlastníkom stanice žiadne účinné nástroje. BSK má zmluvu o službách vo verejnom záujme uzatvorenú s dopravcom, nie prevádzkovateľom stanice, a teda ani počet nástupíšť a výstupíšť nie je priamo definovaný v tejto zmluve. Podobne sa vyjadril aj magistrát. „Samozrejme, vzniknutá situácia nás mrzí a určite by sme sa prihovárali za navrátenie plnej kapacity stanice a jej plnohodnotné využívanie zo strany poskytovateľa prepravy. Zároveň platí, že mesto nemá možnosť ani oprávnenie prikázať majiteľovi autobusovej stanice, aby držal pôvodný rozsah stanice,“ skonštatoval hovorca Peter Bubla. Podľa neho mesto dostalo informáciu, že z dôvodu zmeny poskytovateľa regionálnej autobusovej prepravy má majiteľ autobusovej stanice finančné výpadky, ktoré ho viedli k úprave a inému využitiu časti priestorov. Zmeny však údajne nesúvisia len s optimalizáciou priestoru stanice, ale zároveň sa má po ich realizácii zlepšiť aj prístup cestujúcich na autobusovú stanicu. „Majiteľ AS Nivy deklaroval, že potrebné kapacity pre poskytovateľa regionálnej prepravy budú aj naďalej pokryté,“ zdôraznil Bubla.

(ak, TASR) Foto: Nivy centrum

Na čo si mesto potrebuje požiť 30 miliónov?

BRATISLAVA

Mestské zastupiteľstvo schválilo na svojom septembrovom zasadnutí návrh na obstaranie a čerpanie úveru vo výške 30 miliónov eur. Medzi najväčšie investície patrí podľa riaditeľa magistrátu Ctibora Košťála dofinancovanie projektu predĺženia električkovej trate v Petržalke, modernizácia depa Krasňany či rekonštrukcia Námestia SNP a Námestia Nežnej revolúcie, ale aj projekt športovej haly Pionierska či rekonštrukcia mosta na Hradskej. Medzi projektmi je tiež obnova Kochovej záhrady, dynamická bariéra Hradu Devín, technické zabezpečenie zimnej a letnej údržby či nákup vozidiel pre mestskú políciu. Košťál pripomenul, že magistrát už úver avizoval v rozpočte mesta na rok 2025, ktorý poslanci schválili v decembri. Ubezpečil tiež,

že hlavné mesto šetrí, čím reagoval na kritiku niektorých poslancov, ale aj obyvateľov, podľa ktorých magistrát zdlhzuje mesto i jeho obyvateľov. Aj podľa viceprimátora Bratislavy Jakuba Mrvu ide len o technickú formu na čerpania úveru. Pripomenul, že je mnoho projektov, ktoré mestské zastupiteľstvo odsúhlasilo a treba ich financovať, respektíve spolufinancovať. Magistrát deklaruje, že na čerpaním nového úveru dodržiava ukazovateľ zadlženosti

V rámci rýchleho riešenia pribudli pred šiestimi rokmi na Námestí SNP oranžové kruhy na asfalte, ktoré vytlačili z priestoru autá. Teraz už mesto pripravuje rozsiahlu obnovu.

Treba tiež dofinancovať električkovú trať v Petržalke.

valo mesto prieskumom trhu, keď výzvu na podanie cenovej ponuky zaslalo ôsmim bankám. Predmetom obstarávania bolo získať nový úver s pohyblivou úrokovou sadzbou so splatnosťou 20 rokov. (TASR) Foto: Matúš Husár

Obnova Palmy sa môže začať

RAČA

Dlhé roky opustený areál bývalého závodu Palmy na Račianskej ulici sa bude môcť zmeniť na živú štvrť postavenú na princípoch ľudskej mierky a 15-minútového mesta. Umožnili to poslanci mestského zastupiteľstva, ktorí jednohlasne schválili Zmeny a doplnky územného plánu č.12. (ak)

Spaľovňa odpadu

BRATISLAVA

Spoločnosť Slovnaft oznámila zníženie kapacity plánovaného Centra energetického zhodnotenia odpadu o 30 percent na 220-tisíc ton ročne. Kritici projektu však upozorňujú, že aj táto znížená kapacita je predimenzovaná a spaľovňa bude rizikom pre zdravie obyvateľstva a škodlivá pre životné prostredie, klímu a pracovné miesta. (ak)

Využite možnosť získať príspevok na rekreáciu a ušetríte až 275 € na pobyte v Kúpeľoch Piešťany & Smrdáky

Aké typy pobytov možno hrať rekreačným poukazom?

■ **Liečebné kúpeľné pobyty pre samoplatcov**
Využite možnosť získať príspevok na rekreáciu na zdravotné pobyty v kúpeľoch Piešťany alebo Smrdáky. Účinky ich liečivých prírodných zdrojov oceníte najmä pri problémoch spojených s pohybovým aparátom. Kúpeľné procedúry prispievajú k regenerácii kĺbov a svalov a zlepšujú fyzickú kondíciu a vitalitu. Masáže a relaxačné procedúry prinášajú zlepšenie kvality spánku a zvyšujú psychickú odolnosť.

■ **Wellness pobyty**
Oblúbené sú víkendové pobyty pre páry alebo rodinné viacdňové pobyty. Doprajte si zaslúžený odpočinok a pridte si oddychnúť do kúpeľov. Piešťany a Smrdáky poskytujú nielen špičkové služby a odborné poradenstvo, ale tiež výbornú gastronómiu a pestrú ponuku hudobných a kultúrnych podujatí.

■ **Pobyty pre seniorov**
Aj pre starších zamestnancov môžu byť kúpeľné pobyty príjemným spôsobom, ako načerpať sily a podporiť svoje zdravie. Kúpele v termálnej minerálnej vode, bahenné zábaly a ďalšie tradičné procedúry dokážu rozprúdiť krvný obeh, naštartovať metabolizmus a podporiť tak nielen detoxikáciu, ale aj telu vlastné samoliečebné procesy.

Aké sú podmienky pre priznanie príspevku na rekreáciu?

- Zamestnanec musí pracovať u zamestnávateľa, ktorý zamestnáva minimálne 50 zamestnancov.
- Zamestnanec musí byť v pracovnom pomere minimálne 24 mesiacov.
- Zamestnanec nesmie byť v čase trvania rekreácie na OČR ani práceneschopný.
- Rekreačný pobyt musí trvať minimálne 2 noci.
- Nárok na príspevok nevzniká automaticky, zamestnanec si o príspevok musí požiadať.
- Ak má zamestnanec viacero zamestnávateľov, u ktorých si môže podať žiadosť, môže tak v rámci jedného kalendárneho roka urobiť len u jedného z nich.

Využite príspevok na rekreáciu do konca roka.

Viac na <https://ensanahotels.com/sk> alebo res.pn@ensanahotels.com.

Nevyhádzajte knihy darujte ich nám
Kontakt: 0907 701786

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk
a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

Ján Hrčka do tretice obhájal post starostu

Hrčka v septembri zložil sľub a je opäť oficiálnym starostom Petržalky.

PETRŽALKA Obyvatelia najväčšej mestskej časti si za starostu opäť zvolili Jána Hrčku. Ten sa vzdal mandátu potom, čo na mestskom úrade odhalili rozsiahly podvod, no v dopĺňujúcich voľbách s obrovskou prevahou zvíťazil. K volebným urnám prišlo v Petržalke celkovo 15 766 voličov, čo predstavuje čosi vyše 16-percentnú volebnú účasť. Hrčka získal

12 260, teda 78,58 percent platných hlasov, a výrazne porazil svojho protikandidáta Juraja Mravca. „Dlhý som rozmýšľal, či mojich 15 rokov práce, doslova denno-dennej driny pre Petržalku, nebolo zbytočných. Ukázali ste mi, že nebolo. A spolu sme tiež ukázali Bratislave i celému Slovensku, že ak sa v politike naozaj maká, dá sa to,“ povedal po svojom víťazstve Hrčka, pre ktorého

je podľa jeho slov dôvera voličov obrovským záväzkom. Po návrate do funkcie chce staronový starosta pokračovať v zabehnutých projektoch a témach, ktoré si stanovil za svoje priority. K nim radí skvalitnenie školskej a športovej infraštruktúry, skrášľovanie verejného priestoru, skvalitnenie sociálnych služieb či modernizáciu úradných služieb. (ak) Foto: MČ Petržalka

Na nábreží sú nové oddeľovače

Obrubníky podľa rezortu dopravy spôsobovali nehody, preto ich nahradili plastové oddeľovače.

STARÉ MESTO
Betónové obrubníky sú minulosťou. Magistrát nechal medzi cestou a cyklotrasou na Vajanského nábreží nainštalovať nové plastové oddeľovače so skosenými hranami. Zmenu oddeľovačov na nábreží avizoval magistrát už v polovici februára. Regagoval tak na ministerstvo dopravy, ktoré vlni na jeseň nariadilo upraviť cyklotrasu a odstrániť obrubníky spôsobujúce podľa rezortu nehody. Mesto nevidelo vo svojom predchádzajúcom postupe pochybenie, no prisľúbilo nájsť riešenie, ktoré vyhoví požiadavkám ministerstva dopravy, má súhlas doprav-

ného inšpektorátu a zároveň spĺňa predstavu mesta. Magistrát podľa hovorca Petra Bublu objednal nové oddeľovače ešte v máji a ich inštalovanie plánoval realizovať počas letných prázdnin. Na strane dodávateľa však údajne došlo k problémom s doručením, a tak mohli byť oddeľovače na nábrežie umiestnené až teraz. Nové prvky sú podľa mesta dostatočne vysoké, aby chránili cyklotrasu, a zároveň vďaka väčšiemu materiálu z recyklovaného plastu, viacerým zabudovaným reflexným prvkom a skoseným hranám tiež

šetrnejšie k autám. Náš kolega Matúš však veľký rozdiel v porovnaní s pôvodnými obrubníkmi nevidí. „Pre mňa ako pre cyklistu je výmena úplne zbytočná. Rovnako ako predtým sa dá aj na týchto nových oddeľovačoch spadnúť, ak na ne natrafíte. Zboku navyše majú väčšiu hranu, takže v prípade, že o ňu zavadíte kolesom, šmyknete sa dole. Z môjho pohľadu je to úplne rovnaké ako predtým,“ povedal. Snáď zmenu ocenia aspoň vodiči motorových vozidiel... (ak, TASR)

Foto: Matúš Husár, bn

Otvára sa TU-BA

STARÉ MESTO
Už v októbri otvára svoje brány TU-BA - centrum pre architektúru a mestské plánovanie, ktoré poskytne priestor pre diskusiu o rozvoji mesta kreatívnym a moderným spôsobom.

Centrum TU-BA (skratka od „TU sa tvorí Bratislava“) má byť dostupné, inkluzívne, bezbariérové a otvorené pre všetkých. V spolupráci s partnermi, medzi ktorých patria akademické inštitúcie, odborné združenia či kultúrne organizácie, sa v ňom budú konať výstavy, prednášky, workshopy, prezentácie, premietania filmov či vzdelávania o architektúre a mestotvorbe. Centrum založil Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB), hlavnými odbornými partnermi sú Inštitút Slovenskej komory architektov a Útvar hlavného architekta mesta Bratislava. Podobne ako v iných európskych metropolách je aj bratislavské centrum TU-BA financované z externých zdrojov, prostredníctvom organizácii, ktoré majú záujem o témy kvality života a mestského plánovania. Celkové náklady budú známe až po dokončení, stavebné práce však podľa zmluvy zverejnenej na stránke MIB predstavujú sumu 278 367,66 eur. Úprava priestoru ako aj ďalšie náklady na prevádzku sú hrazené z externých zdrojov od partnerov a z grantov, MIB však zdôrazňuje, že finančnou podporou nevzniká žiadnemu podporovateľovi nijaký nárok na zásahy do obsahu programu. (ak)

Foto: ms

Návštevníkom lesoparku slúžia ďalšie altánky

Asfaltovú krytinu na altánkoch nahrádzajú drevené šindle.

BRATISLAVA
Mestské lesy pokračujú v obnove drevených altánkov, ktoré patria k symbolom našich lesoparkov. Od leta môžu obyvatelia aj návštevníci Bratislavy používať ďalšie tri, ktoré prešli obnovou, a jeden celkom nový.

„Besiedky sú skrytou identitou lesoparku - kedysi mala dokonca každá svoje meno a pre mnohých návštevníkov sa stali symbolom spoločných chvíľ,“ podotýka Marika Páva, riaditeľ Mestských lesov v Bratislave. Jednoduché drevené besiedky začali v lesoch pribúdať v 70. rokoch, kedy lesopark zahŕňal výrazne väčšie územie ako dnes. Mali jednoduchú konštrukciu s päťhranovým pôdorysom a vo vnútri sa nachádzali lavice na sedenie a stoly. Altánky boli obvykle umiestnené na lúčach s ohniskami a pri turistických chodníkoch a slúžili na krátky oddych počas výletu, ale aj ako úkryt pred slnkom a ľahkým dažďom. Po roku 1989 sa však lesy vrátili pôvodným majiteľom a rekreačná funkcia často ustúpila ich hospodárskemu využitiu. (ak)

Foto: Mestské lesy

Verejné osvetlenie bude úspornejšie

KARLOVA VES

Do konca roka chcú v Karlovej Vsi vymeniť približne 2 000 svetidiel, a zaviesť tak celoplošné zavedenie úspornej LED technológie v celej mestskej časti.

Samospráva pripomenula, že v súčasnosti je v Karlovej Vsi v prevádzke viac ako 3 000 svetelných bodov, z toho už vyše 1 100 využíva LED technológiu. Aktuálna etapa prinesie úplnú modernizáciu osvetlenia, ktorá má za cieľ znížiť energetickú náročnosť a zároveň zvýšiť bezpečnosť a komfort obyvateľov. „V rámci modernizácie verejného osvetlenia bude osadené LED osvetlenie s nižšou teplotou chromatickosti, čo

V Karlovej Vsi začali s modernizáciou verejného osvetlenia.

znamená teplejšiu farbu svetla,“ vysvetlila mestská časť na svojom webe. Práce sú realizované postupne a bez obmedzenia prevádzky verejného osvetlenia. „Veríme, že modernizácia prispieje k zlepšeniu kvality života všetkých obyvateľov Karlovej Vsi,“ uviedla Martina Hladíková, manažérka komunikácie spoločnosti Technické siete Bratislava. Bratislava má od roku 2021 pre verejné osvetlenie dizajn manuál, ktorý pripravili odborníci z Metropolitného inštitútu Bratislavy v spolupráci s magistrátom. Podrobný dokument prináša jednot-

né usmernenia pre verejné osvetlenie štandardných ulíc, križovatiek, prechodov pre chodcov, zastávok MHD, parkov, vnútroblokov, cyklochodníkov, veľkých parkovísk, detských ihrísk, športovísk či historických verejných priestorov. Detailne sa venuje správnej umiestňovaniu pouličných lúčnych lúčov, materiálu, technickým kritériám, intenzite svetla, farbe či dizajnu. Dokument je záväzný pre verejné osvetlenie v správe hlavného mesta, pre súkromných aktérov má odporúčací charakter. (ak)

Foto: FB/MČ Karlova Ves

NESTARNÚČA LOVE STORY
PRÍCHÁDZA NA SLOVENSKO

MUZIKÁL GREASE
POMÁDA

28.-31.5.2026

STARS auditorium

DANIEL LANDA
OSUDOVÝ MUZIKÁL
KRYŠAŘ

13.-16.nov.2025
5.-8.mar.2026

STARS auditorium • BRATISLAVA

Písničky Hany Zagorovej
muzikál BIOGRAF LÁSKA

16.-19.OKT.25
16.-19.APR.26

STARS auditorium • BRATISLAVA

Saunicka

Najkvalitnejšia cédrová sauna na Slovensku sa nachádza v Karlovke!

- 3 druhy sáun - fínska, infra a bio
- ochladzovacia zóna so sprchou, vedrom a kaďou
- veľká odpočívareň s krásnym výhľadom
- vyhradené parkovacie miesta

POZOR, potrebná rezervácia vopred

www.saunicka.sk
+421 948 966 266
info@saunicka.sk
Borská 6, Karlova Ves

QR kód na rezerváciu

Je možná aj privátna rezervácia - kapacita je až 12 ľudí.

ŠPORTOVÉ PODUJATIA V MESTE:
Príďte fandiť našim

BRATISLAVA tislavských tímov. Dátumy sa
Pozrite si tipy na zaujímavé môžu v priebehu mesiaca me-
športové stretnutia, ktoré sa niť, preto si ich vopred overte
konajú na domácej pôde bra- na ich webovej stránke. (bn)

Hokej

10. 10., 18.00 h,	HC Slovan Bratislava – HK 32 Liptovský Mikuláš (1. liga)
10. 10., 18.30 h,	TEBS Bratislava – HK Detva (2. liga)
17. 10., 18.30 h,	TEBS Bratislava – HK Levice (2. liga)
19. 10., 16.00 h,	HC Slovan Bratislava – HK Spišská Nová Ves (1. liga)
22. 10., 18.30 h,	TEBS Bratislava – HC Topoľčany (2. liga)
26. 10., 16.00 h,	HC Slovan Bratislava – HKM Zvolen (1. liga)
29. 10., 18.30 h,	TEBS Bratislava – MHA Martin (2. liga)

Futbal

12.10., 10.30,	FC Petržalka – FK Inter Bratislava (2. liga)
18. 10., 14.30 h,	FK Inter Bratislava – OFK Baník Lehota pod Vtáčnikom (2. liga)
19. 10., 10.30 h,	ŠK Slovan Bratislava B – FC ŠTK 1914 Šamorín (2. liga)
19. 10., 10.30 h,	FK Rača – DAC Dunajská Streda B (3. liga)
25. 10., 14.30 h,	FK Inter Bratislava – Slávia TU Košice (2. liga)
26. 10., 10.30 h,	FC Petržalka – FC ViOn Zlaté Moravce (2. liga)
26. 10., 15.30 h,	FC Petržalka B – FK Rača (3. liga)
26. 10., 18.00 h,	ŠK Slovan Bratislava – FC Tatran Prešov (1. liga)

Basketbal

8. 10., 18.00 h,	Slovan Bratislava – Spišskí rytieri (1. liga)
17. 10., 18.00 h,	Slovan Bratislava – Iskra Svit (1. liga)
17. 10., 15.00 h,	Slovan Bratislava – Young Angels Košice (1. liga ženy)
29. 10., 18.00 h,	Slovan Bratislava – Sigal Prishtina (ENBL)
1. 11., 14.00 h,	Slovan Bratislava – ŠBK Šamorín (1. liga ženy)
1. 11., 18.00 h,	Slovan Bratislava – Patrioti Levice (1. liga)
4. 11., 19.00 h,	Slovan Bratislava – Brussels Basketball (ENBL)

www.KAMENARSTVO-ANDRASSY.sk
0905 320 476, ZNIŽENIE CIEN AŽ O 30%

od 1 350 €

od 1 750 €

ZADARMO: odborné poradenstvo,
dovoz do 100 km

kamenarstvoandrassy@gmail.com

KONTAKT: Šancová 112 (budova tržnice),
Bratislava **0918 504 385**

Do Bratislavy príde svetová šípkarská elita

V Bratislave by sa mal predstaviť aj najlepší súčasný šípkar Luke Humphries.

PETRŽALKA

Na Slovensku sa po prvýkrát uskutoční turnaj Európskej tour Profesionálnej šípkarskej korporácie (PDC). Najlepší šípkari

sveta u nás o cenné body do svetových rebríčkov zabojujú od 19. do 21. júna 2026. Fanúšikovia spod Tatier to mali doposiaľ na turnaje PDC najbližšie do Budapešti

či Prahy, teraz uvidia 48 top šípkarov v Bratislave, ktorá bude deviatou zastávkou turnaja PDC v roku 2026. Okrem najlepších z rebríčkov a víťazov kvalifikácii dostanú šancu aj štyria naši hráči. Slovensko ako hostiteľská krajina má štyri voľné karty, takže sa uskutoční domáca kvalifikácia a na turnaji PDC sa prvýkrát predstavia aj naši reprezentanti. Podujatie sa bude konať v Incheba Expo Aréne a každý deň bude mať dva bloky zápasov. Šípkari si na turnaji v Bratislave podľa umiestnenia prerozdedia spolu 2,7 milióna eur. (TASR, ak)

Foto: Shutterstock

Mesto obnovuje skleníky v Prügerke

STARÉ MESTO

Neďaleko Horského parku sa nachádza jeden zo skrytých klenotov nášho mesta - historická Prüger-Wallnerova záhrada s upravenou zeleňou, detským ihriskom či komunitným domčekom. Čoskoro v nej pribudnú aj skleníky.

Prügerka vznikla na konci 19. storočia, keď si Prüger-Wallnerovci postavili na severnom konci Havlíčkovej ulice vilu, ktorá stojí dodnes. Na príľahlom pozemku vytvorili okrasnú a úžitkovú záhradu so štyrmi skleníkmi, kde pestovali kvety, ovocie a zeleninu pre rodinu Heinricha Prügera, ako aj pre jeho hotel Carlton-Savoy. Po 2. svetovej vojne však majitelia opustili Slovensko a záhrada pustla. Okrasná časť zanikla kvôli

Z pôvodných skleníkov sa zachovali len základy.

výstavbe domov takmer celá, úžitková časť bola rozparcelovaná na menšie časti, ktoré sa využívali ako záhradky. Z pôvodných úprav sa nezachovalo takmer nič, okrem zopár mohutných stromov, zvyškov schodiska, skleníkov a budovy kotelne. Po niekoľkých desaťročiach bez koncepcnej starostlivosti

vi však začalo mesto v spolupráci s partnermi záhradu v tesnej blízkosti Horského parku revitalizovať a dnes sa už medzi vzácnymi mokrad'ovitými úsekmi a upravenou zeleňou hadia drevené chodníčky s prírodným mobiliárom. Verejnosti budú čoskoro slúžiť aj legendárne skleníky. Najväčší by mal byť obnovený ešte túto jeseň a začiatkom budúceho roka sa začne aj s rekonštrukciou dvoch menších. Skleníky budú funkčne rozdelené na dve časti – v zadnej časti bude komunitná záhrada na pestovanie bylín a v prednej časti terasa, kde sa budú konať rôzne podujatia alebo oslavy. (ak)

Foto: Matúš Husár

Prügerka je otvorená denne od 8. do 18 h.

Pred 70 rokmi otvorili DPOH, vzniklo ako súčasť banky

STARÉ MESTO

Divadlo Pavla Országha Hviezdoslava oslavuje sedemdesiate výročie od svojho otvorenia a uvedenia do prevádzky. Dodnes láka nielen milovníkov činohry, ale aj architektúry.

Slovenské národné divadlo zápasilo od založenia v roku 1920 s nedostatočným počtom hracích priestorov, a tak Ministerstvo školstva a národnej osvetu požiadalo začiatkom roka 1941 vedenie Slovenskej národnej banky, aby vo svojom novom sídle vyčlenila priestory aj pre činohernú scénu SND. Keď teda banka vypísala 1. augusta verejnú súťaž, žiadala do projektu okrem reprezentačných priestorov, obchodov, kancelárií a bytov zahrnúť aj divadelnú časť. Najlepšie sa to podarilo architektovi Eugenovi Kramárovi, ktorý súťaž vyhral a k spolupráci prizval

Laurinská ulica pred rokom 1942, kedy sa začalo s výstavbou divadla.

architekta Štefana Lukačoviča. Už koncom roka 1942 sa začalo s výstavbou, no zúriaca Janka Alexyho zobrazovali budovanie socialistického zariadenia a monumentálne nástenné fresky s folklórnymi figurálnymi motívmi Františka Gajdoša zas zbližili ľudové tradície s revolučnými. Prvé predstavenie na doskách nového divadla odohrali 28.

budove pribudli dominantné prvky v revolučnom a agitáčnom duchu. Farebné vitráže k viedli architektovi Eugenovi Kramárovi, ktorý súťaž vyhral a k spolupráci prizval

Mesto odkúpilo budovu divadla v roku 2007.

mája 1955, finálna kolaudácia budovy sa však uskutočnila až v polovici októbra. Počas svojej sedemdesiatročnej existencie prešlo divadlo niekoľkými prestavbami. Prvé výrazné úpravy sa realizovali v roku 1969, keď boli socialistické nástenné fresky v divadelnej sále prekryté akustickou panelovou stenou. V rokoch 1981 až 1983 sa potom uskutočnila komplexná modernizácia in-

teriérov v duchu postmodernej. Zmenou však neprešla len budova - v roku 2007 sa činoherná scéna SND presťahovala do novostavby pri Dunaji a objekt na Laurinskej ulici odkúpilo mesto. Dnes v ňom úspešne funguje Mestské divadlo P. O. Hviezdoslava so zaujímavým repertoárom pôvodných hier aj z prostredia Bratislavy. (ak)
Foto: Matúš Husár, DPOH

Na filmovom chodníku pribudla dlaždica Milana Kňažka

Kňažko je 15. osobnosťou, ktorá má na Filmovom chodníku slávy svoju dlaždicu.

STARÉ MESTO

Pred DPOH odhalili pamätnú dlaždicu s menom Milana Kňažka. Herec, politik a občiansky aktivista sa stal v poradí 15. takto ocenenou osobnosťou. Milan Kňažko sa narodil 28. augusta 1945 v Horných Plachtinciach, no neskôr vyrastal v Bratislave. Keď mal päť rokov, jeho otca zatkla Štátna bezpečnosť a vo vykonštruovanom súdnom procese

ho odsúdili na trinásť rokov odňatia slobody. Mladý Kňažko navštevoval strednú priemyselnú školu stavebnú a hrával v amatérskych divadelných súboroch. Po ukončení štúdia na Vysokej škole múzických umení strávil dva roky na Medzinárodnej divadelnej akadémii vo Francúzsku. Po návrate domov pôsobil v Divadle na Korze, ktoré však v roku 1971 podľahlo postupujúcej normalizácii. Kňažko spolu s väčšinou kolegov prešiel na Novú scénu

a neskôr bol v rokoch 1985 až 1990 členom činoherného súboru v SND. Známy je tiež z televíznych obrazoviek - hral v približne dvoch stovkách filmov a inscenácií, vystupoval v množstve známych relácií a niekoľko rokov pôsobil aj ako riaditeľ súkromnej televízie. K jeho najznámejším projektom patrí seriál Straty a nálezy, film Dobří holubi se vracejí či relácie Takí sme boli a Sedem s r.o. Popritom sa však Kňažko do histórie zapísal aj ako

občiansky aktivista. V roku 1989 svoje meno pripojil k signatárom petície Niekoľko viet, ktorá žiadala väčší rozsah občianskych slobôd, a v októbri toho istého roka vrátil titul zaslúžilý umelec, čím vyjadril svoj nesúhlas s politikou komunistického režimu. Herec tiež patril k tváram, Nežnej revolúcie, keď spoluorganizoval a moderoval občianske zhromaždenia na Námestí SNP. Neskôr Milan Kňažko pôsobil ako poradca prezidenta Vá-

clava Havla, poslanec, minister či podpredseda vlády a v roku 2014 neúspešne kandidoval na prezidenta aj na primátora Bratislavy. Herec tiež predsedal Medzinárodnému filmovému festivalu Bratislava, ktorý sa v našom meste konal medzi rokmi 1999 a 2018. Práve ten založil v spolupráci s magistrátom a Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom v roku 2009 tradíciu Filmového chodníka slávy. (TASR, ak)
Foto: TASR

SLOVENSKÁ FILHARMONIA

OK TÔBER

filharmonia.sk | stream.filharmonia.sk

16. 10. | štvrtok | A1
17. 10. | piatok | B1
Koncertná sieň SF, 19.00

19. 10. | nedeľa | M1
Stĺpová sieň SF, 16.00

21. 10. | utorok | K1
Malá sála SF, 19.00

26. 10. | nedeľa | SKO1
Koncertná sieň SF, 16.00

28. 10. | utorok
hudobná akadémia
Koncertná sieň SF, 9.30

28. 10. | utorok | KH1
Malá sála SF, 19.00

Stretneme sa na koncerte

Nová štvrť Majer Vajnory prinesie mestskej časti vybavenosť, riešenia v doprave, hospodárení s vodou a jeden z najväčších parkov v meste

Územie starého letiska pri Vajnoroch čaká na svoju premenu už dlhé roky. Podľa vzoru iných európskych miest tu má vzniknúť živá štvrť, ktorá prinesie dostupnejšie bývanie, obchody, služby a prácu blízko domova. Ambíciou novej štvrte zároveň nie je splynúť so zástavbou pôvodných Vajnôr, ale stať sa ich dobrým susedom. Spájať ich má centrálny park, ktorý pomôže zadržiavať dažďovú vodu a ochladzovať prostredie. Okolo neho postupne vznikne kompaktná štvrť s vlastným charakterom, vybavenosťou a dobrým napojením na okolie. O tom, ako môže nová štvrť pomôcť rozvoju mestskej časti a zároveň prispieť k spomaleniu odlivu obyvateľstva z Bratislavy, porozprávali architekti a autori urbanistickej štúdie Juraj Benetin, Miroslava Argalášová a Michal Marcinov.

Aký je váš osobný vzťah k lokalite starého letiska?

Juraj Benetin: Na rozvoji štvrte pracujeme už viac ako päť rokov a územie dôverne poznáme. Vieme o jeho silných a slabých stránkach a rozprávame sa aj s ľuďmi v okolí. Za tie roky už neostal kamienok, ktorý sme v lokalite neotočili. Staré letisko sa mi však spája aj so športovou halou a s klubom Hangeir. Pravidelne tam vodím syna na hodiny skejt-bordingu.

Miroslava Argalášová: Ja som územie spoznala, až keď nám projekt pristál na stole. Okamžite sa však stalo mojou srdcovkou. Lokalita je taká veľká, že sme prvé koncepty s Jurajom kreslili najhrubšími fixkami, aké sme v ateliéri našli.

V súčasnosti sa na území starého letiska uvažuje o rozvoji novej štvrte. Prečo práve tu?

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

Zdroj: JTRE

Juraj Benetin: Veríme, že Bratislava sa má rozvíjať polycentricky v rámci svojich katastrálnych hraníc. Polycentrický rozvoj je taký, kde rozvíjame nielen existujúce, ale aj nové lokálne centrá naprieč celým územím mesta. Naša pozornosť by nemala byť len na centre a najbližšom okolí, lebo veľa ľudí žije na kraji mesta. Títo ľudia potrebujú dostupnejšie bývanie, obchody, služby, prácu blízko domova a lepšie verejné priestory, ktoré im teraz chýbajú.

Miroslava Argalášová: Plocha letiska je zároveň majetkovoprávne vyrovnaná a dá sa rozvíjať v rámci jednej premyslenej idey. V Bratislave bráni komplexnému rozvoju mnohých oblastí práve delenie na menšie územia, ktoré vlastní mnohí vlastníci. Okrem toho má územie starého letiska veľký potenciál napojenia na mestskú a medzimestskú verejnú dopravu, ako aj na diaľnicu.

Čo prinesie rozvoj tohto územia hlavnému mestu?

Miroslava Argalášová: Nová štvrť môže obohatiť mesto o nových obyvateľov, ktorí by inak denne prichádzali z okolia. Odliv obyvateľov za katastrálne hranice mesta je v posledných desaťročiach naozaj dramatický. Od roku 1990 Bratislave ubudli obyvatelia, zatiaľ čo okolité obce narástli o viac ako 80-tisíc obyvateľov. Približne 40 % z prírastku okolitých obcí tvoria práve pôvodní obyvatelia Bratislavy. Mesto a jeho infraštruktúru však na-

dalej intenzívne využívajú na prácu, kultúru a iné služby.

Juraj Benetin: Dôvodom odlivu obyvateľstva je najmä nedostupnosť bývania v rámci hraníc mesta. Bratislava nestíha vytvárať takú ponuku, ktorá by vyrovнала dopyt. Bytov sa stavia málo a aj preto sú drahé. Keďže okolité obce, naopak, stavajú veľa, za rovnakú cenu ako byt v Bratislave môžeme dostať rodinný dom tesne za jej hranicami. Pre mnohých je to jasná voľba. Práve rozvoj väčších území na periférii mesta by tento trend mohol spomaliť.

Aká bude nová štvrť? Zachovajú si Vajnory svoj vidiecky charakter, na ktorý sú Vajnorčania hrdí?

Juraj Benetin: Ambíciou projektu nie je spojiť sa so zástavbou pôvodných Vajnôr, ale stať sa ich dobrým susedom, ktorý prinesie riešenia v doprave, hospodárení s vodou a ponúkne potrebnú vybavenosť.

Čo ponúkne nová štvrť pôvodným obyvateľom Vajnôr?

Juraj Benetin: Pôjde najmä o vybavenosť, obchody, služby a pracovné príležitosti, zlepšenie dopravnej situácie, nové verejné priestory a množstvo zelene v podobe veľkého parku. Otvoria sa tak nové možnosti pre lokálny život, vďaka čomu sa zníži potreba zdĺhavého cestovania mimo mestskej

Foto: Matej Fabianek

Juraj Benetin

Foto: Marek Kikinder

Miroslava Argalášová

Foto: Matej Fabianek

Michal Marcinov

časti. Nová štvrť lokalitu obohatí aj o polikliniku, školu, škôlky, ale aj o kostol či dom seniorov. Na prízemí bytových domov zase vznikne priestor pre malé prevádzky s obchodmi, gastrom a so službami.

Vajnory dlhodobo bojujú s rozsiahlymi zápachmi. Ako v tomto smere môže pomôcť ich budúci sused?

Miroslava Argalášová: Na zlepšenie verejnej dopravy v rámci mestskej časti je podľa kom-

WWW.BRATISLAVSKENOVINY.SK

petentných potrebná určitá kritická masa ľudí a obyvateľov. Práve rozvoj územia starého letiska s prípadným rozvojom v rámci pôvodných Vajnôr už vytvára taký objem obyvateľov, aby bolo odvodnené vybudovanie novej električkovej trate. Najzásadnejším zlepšením budú dve nové električkové trate. Prvá by viedla zo Zlatých pieskov cez vajnorský nadjazd až na Rybníchnú ulicu s potenciálom vytvoriť okruh medzi Vajnorskou a Račianskou radiálou. Druhá by smerovala z mestskej časti Krasňany cez novú štvrť až na okruh na Rybníchej. Okrem toho sa uvažuje o vytvorení terminálu integrovanej osobnej prepravy (TIOP) na zastávke Bratislava-Vajnory. Pôjde o prestupnú zastávku medzi vlakom a mestskou verejnou dopravou. Samozrejme, okrem verejnej dopravy sa počíta so zlepšením stavu cestnej infraštruktúry a križovatiek. V tomto smere bude kľúčové dokončenie diaľničnej križovatky D1/D4. Rovnako dôležitá je už v prvej fáze rekonštrukcia križovatky pri OC Vajnoria, rekonštrukcia vajnorského nadjazdu a následne aj vybudovanie vajnorského obchvatu, na ktorý sa už dlho čaká.

Hovorili ste o centrálnom parku, ktorý prepája Vajnory s novou štvrťou Majer Vajnory. Ako bude vyzerat'?

Michal Marcinov: Centrálny park, ktorý bude mať takmer 11 hektárov, čo je pre lepšiu predstavu veľkosť asi sedemnástich futbalových ihrísk, bude srdcom celej štvrte. Jeho návrh vychádza aj z toho, ako územie využívajú ľudia už teraz. Chceme, aby si park zachoval rekreačnú funkciu a zároveň priniesol mnoho ďalších možností. Bude to hlavný verejný priestor, kde sa budú môcť stretávať pôvodní aj noví obyvatelia. Vďaka rozvoju územia v jeho okolí pribudnú aj nové cyklotrasy, chodníky, bulvár s električkou, malé námestia, športoviská a ihriská pre deti.

Zdroj: JTRE

Výzvou pre rozvoj novej štvrte bude nakladanie s dažďovou vodou. Oblasť je známa nepriepustným povrchom, kde napršaná voda nedokáže vsiakat' do zeme a vytvára veľké mláky. Ako si návrh štvrte poradí s touto výzvou?

Michal Marcinov: Výzvy spojené s manažmentom vody spôsobuje podlažie s nízkou priepustnosťou. Riešenie spočíva vo využití konceptu modro-zelenej infraštruktúry, ktorá dažďovú vodu v území zachytí vďaka prepojenej sieti prírodných systémov, ako sú mokrade, retenčné nádrže, priepustné povrchy a vegetácia. Znížime tak riziko zaplavenia v prípade búrok alebo extrémnych zrážok. Najdôležitejšiu úlohu bude mať centrálny park, ktorého primárnou ekostabilizačnou funkciou je práve zachytávanie prívalových dažďov.

V súčasnosti uvažujeme o dvojúrovňovom parku. V čase sucha budú využiteľné obidve úrovne, kým v čase dažďov bude využiteľná iba horná časť a spodná bude určená na zaplavenie. Keď príde zima a bude mrznúť, na spodnej úrovni sa bude dať aj korčuľovať. Je to bezpečné, aj keby bol odmäk, lebo plocha bývalého letiska nie je jazero.

Na čo sa v rámci pripravovanej štvrte najviac tešíte?

Miroslava Argalášová: Ja sa osobne najviac teším na to, ako táto nová štvrť premení celú oblasť a ako bude fungovať pre ľudí. Lebo to územie má obrovský potenciál, len ho treba dobre využiť. A my sa snažíme navrhnúť niečo, čo bude nielen pekné, ale aj funkčné a udržateľné. Chcela by som, aby sme sa raz po novej štvrti všetci spolu prešli, vyhodnotili, čo vyšlo a čo mohlo dopadnúť aj lepšie, a nakoniec skončili v kaviarni s výhľadom na živý park plný ľudí. ■

Hity Deep Purple

STARÉ MESTO
Ian Paice, ikonický bubeník, zakladateľ a jediný nepretržitý člen Deep Purple odpáli 9. októbra v Majestic Music Clube MMC najväčšie hity legendárnej kapely. Paice ich odohrá so skupinou Purpendicular, kde pôsobí aj Nick Fyffe, bývalý basgitarista Jamiroquai, či Murray Gould, ostrieľaný gitarista, ktorý vystupoval po boku legend ako Eric Clapton a Elton John. **(ak)**

História dokladov

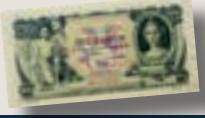
STARÉ MESTO
Pri príležitosti 130. výročia zavedenia štátnych matrik sa v priestoroch Univerzitnej knižnice až do konca októbra koná výstava Osobné doklady a iné verejné listiny v živote občana. Okrem bežných dokladov uvidíte napríklad pasy pre utečencov, doklady vydávané Židom, či rôzne pracovné doklady. **(ak)**

Klavírny koncert

STARÉ MESTO
V utorok 21. októbra budú od 19. h Pálffyho palácom na Zámockej ulici znieť tóny prelúdií, etúd, mazuriek a balád Fryderyka Chopina. Diela predstaví vynikajúca hudobníčka Elena Letňanová, ktorá mala ako prvá zo Slovenska sólový klavírny koncert v slávnej Carnegie Hall v New Yorku. **(ak)**

VÝKUP

MINCE - BANKOVKY

0902 168 083 www.horinka.sk

OKTÓBER V MESTE

Vyberte si zážitok na víkend aj všedný deň

BRATISLAVA

Pozrite si tipy na zaujímavé podujatia v našom meste, ktoré vám i vašim deťom spestrí október príjemným zážitkom. O ďalších

priebežne informujeme na našom webe www.banoviny.sk. Program sa môže v priebehu mesiaca zmeniť, pred návštevou si ho preverte na webovej stránke organizátorov. **(bn)**
Foto: archív

Bratislava v pohybe

6. až 25. októbra

Medzinárodný festival súčasného tanca Bratislava v pohybe k nám prináša legendy tanečnej scény, medzinárodne oceňovaných choreografov aj mladé talenty. Od 6. do 25. októbra 2025 vystúpia počas deviatich večerov umelci a súbory z piatich európskych krajín, Kanady a USA. Viac na www.bratislavavpohybe.sk

Autosalón budúcnosti opäť na Nivách

do 12. októbra

Na prizemí Nivy centra vás denne od 9. do 21. hodiny čaká výstava áut, ktoré menia pravidlá hry – od ikonických značiek ako Ford či Peugeot až po lídrov elektromobility ako BYD či LEAP motor. Tešiť sa môžete na súťaž, hlavná cena je auto na víkend. Už 4. októbra si vyskúšate jazdy s mini vozíkovými RC modelmi, ako aj 6-hodinové vytrvalostné preteky RC modelov stredoškôľakov - H2 Grand Prix. Viac na www.nivy.com

Petržalský Seniorfest

do 30. októbra

Sériu podujatí pre seniorov prináša 18. ročník festivalu Petržalský Seniorfest 2025, ktorý 29. októbra slávnostne ukončí koncert speváčky Adrieny Bartošovej. Mesiac úcty k starším sa bude niesť v znamení prednášok, hudobných i divadelných vystúpení, športových súťaží aj tvorivých dielní. Na väčšinu podujatí je vstup bezplatný. Viac na www.petrzalka.sk/seniorfest

Hráčsky deň v Bory Mall

18. októbra

Užite si deň plný hier. 18. októbra sa na vás v Bory Mall tešia hviezdy Asimister a Hao-useek, s ktorými si budete môcť zahrať hry ako Minecraft či Brawl Stars. Čakajú vás battle, challenge, pokec alebo fotka s influencermi, ale aj letecký simulátor či simulácia zlaňovania vo virtuálnej realite. Pre najmenších je pripravené maľovanie na tvár. Viac na borymall.sk

Vegánske hody

19. októbra

Do Starej tržnice sa vráti Festival rastlinného jedla, ktorý ponúka nielen kulinársky zážitok, ale aj inšpiráciu, ako začať aktívne budovať budúcnosť založenú na rešpekte k zvieratám a planéte. Návštevníci môžu ochutnať pouličný street food, exotické špeciality aj slovenské klasiky v rastlinnej verzii, dopriať si prírodnú kozmetiku či zapojiť sa do workshopov a diskusií. Viac na www.veganskéhody.sk

The Met: Live in HD

25. októbra

Divadlo Aréna aj v novej sezóne pokračuje v projekte The Met: Live in HD, ktorý slovenskému publiku sprostredkúva to najlepšie z Metropolitnej opery v New Yorku. Diváci sa môžu tešiť na desať operných titulov - z toho osem priamych prenosov a dva bonusové záznamy. Prvým bude 25. októbra Námesačná od Vincenza Belliniho. Viac na www.divadloarena.sk

Bratislavská knižná burza

každú sobotu

V Starej tržnici môžete v sobotu zájsť na najväčšiu knižnú burzu na Slovensku, ktorá spre-vádza pravidelný potravinový Trh-Piac-Markt. Táto jedinečná akcia sa koná vždy od 9. h do 15. h na poschodí tržnice. Nájdete tu najmä knihy, ale popri nich sa určite objavia aj grafiky, gramoplatne, pohľadnice, časopisy, CD-čka, komiksy a plagáty. Vstup je voľný. Viac na www.staratrznica.sk

Obľúbený detský areál pri Štrkovci úplne zmení podobu

RUŽINOV

Pred pár mesiacmi vyhlásila mestská časť Ružinov v spolupráci s Metropolitným inštitútom Bratislavy (MIB) medzinárodnú súťaž na revitalizáciu Areálu hier Radosť na Štrkovci. Dnes už poznáme jej víťaza. Podľa starostu Martina Chrena mestská časť Ružinov dlhodo-bo pracuje na tom, aby bolo detské ihrisko pri jazere nielen najväčším, ale aj najlepším v meste a aby na ňom mohla rodina s deťmi v rôznom veku stráviť celý deň. „To znamená, že sa tam dokáže aj najesť, napiť, budú tam kvalitné sociálne zariadenia, ale najmä dostatok zábavných prvkov a možností pre hru a zábavu,“ vysvetlil Chren na sociálnej sieti a pripomenul, že k medzinárodnej súťaži viedla dlhá

Starosta upozornil, že súťaž hľadala koncept riešenia a podrobný návrh aj s konkrétnymi hracími prvkami by mal byť hotový do konca roka.

cesta. Najťažšie bolo získať pozemky pod areálom, aby mestská časť vôbec mohla do jeho obnovy investovať. To sa napokon odkúpením od Ministerstva vnútra podarilo, a tak pristúpil Ružinov v spolupráci s MIB k hľadaniu bu-

dúcej podoby Areálu hier.

Spomedzi štrnástich súťažných návrhov zaujala odbornú porotu najviac vízia bratislavského ateliéru Kuklica-Smerek architekti. Ústredným motívom víťazného návrhu je kompaktné jadro vybavené hernými prvkami, s voľnejším okolím, roztrúsenou výsadbou stromov a priestorom pre hru v prírodnom prostredí. Všetky staré, ošarpané budovy zmiznú a nahradí ich jeden rozsiahlejší vzdušný pavilón, v ktorom bude sociálne zázemie, bistro, kaviareň a ihrisko pre najmenšie deti. „Mne osobne

sa veľmi páči myšlienka, že herné prvky sú v niektorých častiach zakomponované priamo do samotnej budovy pavilónu - miesto, kde dieťa vylezie na strechu a z nej sa spustí po šmykľavke dole, trochu odkazuje na pôvodné drevené hrady, po ktorých sa tu dalo naháňať,“ podotýka starosta Ružinova.

V rámci pavilónu vznikne aj multifunkčný priestor, ktorý bude slúžiť väčšinu času ako športové ihrisko, ale ľahko sa dá zmeniť na náhradu doterajšieho amfiteátra, napríklad kvôli letnému kinu či občasnemu menšiemu kon-

certu. „Povedzme si úprimne, dnešný amfiteáter na Štrkovci je síce super, ale 99,9 percent času je to uzamknutý prázdny areál, ktorý sa otvára párkrát za leto na premietanie filmu,“ podotýka Chren. Víťazný návrh vybrala odborná porota aj preto, že ho bude možné ďalej upravovať bez toho, aby sa zmenila jeho hlavná myšlienka, napríklad vzhľadom na dorastajúcu zeleň či finančné možnosti mestskej časti. „Ak všetko dobre pôjde, už budeme musieť len nazháňať peniaze, budúci rok vybaviť povolenia a možno o dva roky by sme mohli začať s prácami,“ uzavrel Chren. **(ak)**
Vizualizácia: MIB

Mimoriadny úspech našich stredoškôľakov

BRATISLAVA

V septembri sa v dánskom Herningu konalo najväčšie podujatie zamerané na odborné vzdelávanie a zručnosti. Počas troch dní súťažilo v 38 kategóriách takmer 600 mladých talentov z 32 európskych krajín - a Slovensko zaznamenalo najväčší úspech v doterajšej deväťročnej účasti.

Na EuroSkills 2025 sme mali svoje zastúpenie v desiatich profesiách – floristika, mechatronika, grafický dizajn, chladiaca a klimatizačná technika, kuchár, elektronika, murár, kaderník, webdeveloper a podnikanie. náš tím zúročil všetky svoje vedomosti, zručnosti a niekoľkotýždňovú inten-

zívnu prípravu a získal zlatú a bronzovú medailu, medailu excelentnosti a ocenenie Best of Nation. Prvé dve pritom putujú do Bratislavy. Webdeveloper Ivan Polák zo Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej Háľová skončil vo svojej kategórii druhý a Daniel Viskup zo Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej Karola Adlera dokonca v elektronike zvíťazil. „Úroveň súťaže bola tento rok opäť vysoká s vynikajúcimi súťažiacimi z celej Európy. Som na Daniela hrdý. Jeho vedomosti, talent a sústredenosť ho odlišili od ostatných,“ podotkol expert odboru elektronika Tomáš Pavlíček. **(ak)**

Foto: ŠIOV

Daniel Viskup a Ivan Polák patria k najšikovnejším mladým Európanom.

TRIV

BYT • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVIRE

ŠTAHOVANIE.sk

NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na www.banoviny.sk
a aj na Facebooku www.facebook.com/banoviny

Cieľom 15-minútového mesta je mať všetko potrebné na skok od domu

Bratislava má za sebou históriu necitlivého rastu sídlisk a predmestí, ktoré sa dodnes trápia s nedostatkom občianskej vybavenosti. Úlohou 15-minútového mesta je tento trend zvrátiť a priniesť plnohodnotný život priamo v mieste bydliska. Urbanistka Milota Sidorová rozpráva v knihe Rozumne rastúce mesto o tom, ako sa takéto kompaktné mestá tvoria, prečo sú riešením do budúcnosti a ako sa k nim Bratislava môže priblížiť.

Foto: Magdaléna Tomalová

„Kompaktné 15-minútové mesto sa tvorí polycentricky, čo znamená, že pozostáva z viacerých menších centier, v ktorých sa odohráva náš život,“ opisuje Milota. Je založené na susedstvách, v ktorých nájdeme bývanie, obchod, školu a škôlku, športoviská, lekára, poštu, komunitné centrum, park aj pracovné príležitosti. Všetko vrátane verejnej hromadnej dopravy je dostupné pešo alebo na bicykli.

15-minútové mesto je založené na hustote v ľudskej mierke

Pri jeho plánovaní sa zameriavame na efektívne využitie priestoru a zdrojov v mierke, ktorá neohrozuje kvalitu života v danej lokalite. Cieľom teda nie je nasťahovať čo najviac ľudí na meter štvorcový, ale nájsť rovnováhu v hustote, ktorá je sociálne únosná. Je dôležité udržať susedstvo kompaktné do výšky aj do šírky, práve preto väčšinu európskych 15-minútových miest charakterizuje bloková výstavba s vnútroblokmi, aké môžeme poznať z Amsterdamu, Paríža alebo zo susednej Viedne. V Bratislave sa k takémuto kompaktnému mestu najviac približuje centrum. Fragменты tohto konceptu však vidno aj v niektorých starších štvrtiach, ktoré boli postavené ešte pred sídliskami, ako napríklad 500 bytov a okolie „Duláku“ na Nivách alebo husto zastavaná a napriek tomu zelená štvrť Blumentál.

Súčasný spôsob života a dopravy v Bratislave je výsledkom modernistického plánovania v minulosti. V mestách, ktoré mali historicky plynulejší a prirodzenejší vývoj, sa koncept susedstiev a na ne naviazaných služieb uchoval. „Bratislava však narastla veľmi necitlivo,“ vysvetľuje Milota. „S príchodom modernistického plánovania sa začali vo veľkom stavať obrovské sídliská bez vybavenosti. Zo začiatku boli ešte relatívne funkčné, obsahovali služby a vybavenosť, no postupom času začali režimu dochádzať financie, zvyšovala sa miera centralizmu a výstavba sa skresala už iba na obydlia. Výsledkom tohto plánovania je napríklad Petržalka, kde sa nedobudovala centrálna os služieb a Petržalčania a Petržalčanky musia za všetkým cestovať autom.“ Po zmene systému na trhové hospodárstvo v 90. rokoch sa novou mantrou stal dom za mestom s dvoma autami a betónovým plotom. Bratislava sa začala rozrastať smerom von, začali vznikať predmestia. „Problémom však je, že sa opäť vystavali iba obydlia, chýbajú tam služby a infraštruktúra na každodenný život vrátane dopravy, takže ľudia z predmestí musia neustále za všetkým dochádzať autom,“ objasňuje Milota. To následne vytvára obrovský nápor na dopravnú sieť mesta, ako aj služby v iných štvrtiach, ktoré musia nahrádzať chýbajúcu infraštruktúru predmestí. Výsledkom tohto rozvoja je, že v súčasnosti je počet áut v Bratislave takmer dvojnásobný, no mesto sa nezväčšilo, jeho ulice nedokážeme nafúknuť.

15-minútové mesto je mesto navrhované pre potreby budúcnosti

Carlos Moreno je uznávaný expert na mestské plánovanie, známy predovšetkým ako autor konceptu 15-minútového mesta. Jeho myšlienka mesta, v ktorom máme všetky služby na skok od domu, si po vzore Paríža či Milána získala popularitu aj v mnohých ďalších mestách naprieč celým svetom. Kvalitné 15-minútové mesto podľa Morena stojí na 4 pilieroch: ekológia, blízkosť, solidarita a participácia. Vzniká tak mesto, ktoré je odolnejšie proti zmenám klímy, efektívnejšie narába so zdrojmi a podnecuje vznik susedských komunit, ktoré nám dávajú pocit spolupatričnosti, zvyšujú záujem o naše okolie a druhých a pomáhajú nám spoločne zvládať krízy.

15-minútové mesto definuje ochota ľudí kráčať

Veľa energie a zdrojov sa v meste míňa na presuny medzi jednotlivými štvrtami, väčšinou autom. Nadbytočná premávka áut spôsobuje zdržania celej dopravy, zvyšuje znečistenie vzduchu a hluk, zaberá verejný priestor a najmä robí ulice nebezpečnejšími pre chodcov, cyklistov a špeciálne pre deti. Riešením preto nie je zväčšovať ulice pre autá, ale navrhnúť mesto tak, aby sme v ňom dokázali kva-

litne a šťastne žiť bez potreby všade sa prepravovať autom. Rozložením veľkej časti infraštruktúry do susedstiev v pešej vzdialenosti umožníme obyvateľom a obyvateľkám znížiť ich každodennú uhlíkovú stopu. Slovom zakladateľa filozofie 15-minútového mesta Carlosa Morena: Rytmus mesta by mal slúžiť ľuďom, nie autám. „Dôležitá je však aj energetická efektivita dostupnej infraštruktúry,“ upozorňuje Milota. „Ak chceme vybudovať klimaticky odolné mestá, potrebujeme infraštruktúru, ktorá funguje na udržateľnej energii a využíva solárne panely, efektívne hospodári s vodou či obsahuje vodozadržné opatrenia.“ V neposlednom rade musí byť infraštruktúra aj cenovo dostupná. Cieľom je zvýšiť mieru spoločenskej blízkosti, nie vylúčiť určité vrstvy spoločnosti.

15-minútové mesto lepšie reguluje výkyvy počasia

Budovy postavené bližšie pri sebe vytvárajú tieň aj závetrie, takže nás v lete dokážu chrániť pred teplom a v zime pred vetrom, ktorým v Bratislave dlhodobo trpíme. Ak pridáme aj stromy, vytvoríme zelené koridory, v ktorých sa drží stabilnejšie klíma. Susedstvá si tak dokážu vytvoriť vlastnú mikroklimu, ktorá im umožňuje lepšie regulovať extrémne výkyvy počasia a pre obyvateľstvo ich pocitovo zmierňovať.

15-minútové mesto nebúra, ale zveľaďuje

Vzhľadom na to, že každý meter štvorcový by mal plniť viacero funkcií, dokážu sa takéto mestá prispôbovať meniacim sa požiadavkám svojho obyvateľstva bez potreby zbytočne búrať a stavať od základov. Zo starej továrne sa môže stať komunitné centrum, z kancelárskej budovy mix bytov, školy a verejného podzemného parkoviska. Územia, o ktoré sa dlhodobo staráme, majú nižšiu úroveň amortizácie. Naopak, ak nejaké územie prestaneme využívať, začne chátrať, priťahovať kriminalitu a nespoločenské správanie a následne znehodnocovať kvalitu života v okolí. Ako príklad takého miesta uvádza Milota Filiálku v Novom Meste. Je to dlhodobo zabudnuté miesto, no mesto tam stále musí svietiť, kosiť a poskytovať ďalšie základné služby napriek tomu, že toto územie sa prakticky nevyužíva a obyvateľstvu neprináša žiadnu hodnotu.

15-minútové mesto vytvára lacnejšie štvrte na údržbu

Kompaktné mestá sú lacnejšie na mestskú údržbu (osvetlenie, údržba chodníkov a ciest, kosenie, odvoz odpadu atď.) a zároveň poskytujú lepšie zhodnotenie investícií do novej infraštruktúry (parky, inžinierske siete, oprava chodníkov) tým, že slúžia viacerým obyvateľom a obyvateľkám. Čím vyššia je hustota obývania, tým nižšie sú náklady na obyvateľa. Ako príklad uvádza Milota štúdiu z mesta

Tnava, kde náklady na jedného obyvateľa štvrte s kompaktnou blokovou výstavbou boli približne 30 eur, kým pri individuálnych domoch na predmestiach to bolo 271 eur. Hustota sama osebe však nestačí, dôležitá je aj kompaktnosť a dostupnosť infraštruktúry. Napríklad v Petržalke síce máme vysoké paneláky, ktoré poskytujú hustú obývanosť, ale chýbajú tam služby a infraštruktúra. Zároveň sú tam veľké prázdne plochy a vzdialenosti, ktoré z Petržalky robia veľmi drahú štvrť na údržbu. „Trhovým riešením nedostatku vnútornej vybavenosti bolo vybudovanie Auparku na diaľnici, ale tam opäť ľudia potrebujú cestovať autom,“ dodáva Milota.

15-minútové mesto formuje otvorenejšiu a tolerantnejšiu spoločnosť

Okrem infraštruktúry potrebujeme aj hustú sieť vzťahov s ľuďmi, na ktorých sa môžeme spoľahnúť. V mestách nemôže mať každý všetko, preto sme závislí od komunity. Anonymita je jeden z benefitov, za ktorým sa do miest sťahujeme, no zároveň potrebujeme mať vo svojom priamom okolí ľudí, s ktorými si vytvárame väzby, budujeme dôveru a v prípade krízy vieme ako kolektív lepšie reagovať. Život v blízkosti iných ovplyvňuje aj mieru tolerancie, záujmu o druhých a schopnosť prijímať nové podnety. Podľa Miloty sú preto 15-minútové mestá cestou k vytváraniu otvorenejšej a tolerantnejšej spoločnosti.

Bratislava má potenciál stať sa 15-minútovým mestom

Bratislava vznikla ako konglomerát viacerých dedín, má teda prirodzený predpoklad na polycen-

trickosť. Mestské časti, ako napríklad Rača alebo Lamač, majú svoje jadro už teraz dobre rozvinuté a sú napojené električkou alebo vlakovou traťou na zvyšok mesta, čo ich obyvateľstvu umožňuje mať kompaktné centrum v mieste bydliska a zároveň sa jednoducho a udržateľne presúvať do iných častí.

Výzvou sú však sídliská, ktoré sú v súčasnosti len skladiškom obydli, chýbajú im osi služieb aj električka. Mnohé z nich však majú potenciál na rozvoj. Napríklad začiatok Petržalky v okolí Chorvátskeho ramena, kde je už dobudovaná električka, má príležitosť stať sa novým južným centrom. Potenciál má aj štvrť Bory, ktorá má už teraz v blízkosti nemocnicu a nákupné centrum a zároveň naplánovanú trať električky.

Prirodzene, každá nová štvrť by sa už mala budovať alebo obnovovať týmto spôsobom. Potrebujeme ich navrhnuť tak, aby v nich ľudia dokázali plnohodnotne žiť aj pracovať, nie neustále dochádzať, pracovné príležitosti mimo centra sú preto nevyhnutnou súčasťou.

„Život v 15-minútovom meste je komunitný, bezpečný, klimaticky odolný, ekonomicky výhodný a vo výsledku šťastný. Namiesto neustáleho dochádzania, čakania a prispôbovania sa tomu, ako bolo mesto (ne)navrhnuté, si v ňom dokážeme vytvoriť vzťah so susedstvom a s ľuďmi v ňom. Vytvoríme si tak k mestu puto a zvýšime pocit spolupatričnosti, vďaka čomu nebudeme mať potrebu z mesta dochádzať na víkend ‚domov‘, ako bolo v Bratislave dlhé roky zvykom. Blízkosť komunity dáva ľuďom pocit, že sú v Bratislave doma, viac sa o priestor a ľudí vo svojom okolí starajú, sú k sebe tolerantnejší a najmä sú na svoje mesto hrdí. A to je to najdôležitejšie,“ uzatvára Milota. ■

Foto: Nora Sapárová

Viac o tom, ako môže Bratislava fungovať na základe princípov polycentrizmu, a kde môže rozvíjať svoj potenciál, sa dočítate v knihe Rozumne rastúce mesto, ktorú pripravil kolektív odborníkov a odborníčok s reálnymi skúsenosťami z Bratislavy.

Muzikantské veršičky pre vaše deti

BRATISLAVA

Hudba nás obklopuje na každom kroku, no vedľa vaše deti, ako ktorý hudobný nástroj vyzerá, ako sa na ňom hrá, aké tóny vydáva, z čoho je zhotovený?

Nejedno dieťa zatúži hrať na nejakom hudobnom nástroji, ibaže si nevie vybrať, ktorý by bol najvhodnejší. Knižka spisovateľky Anny Slávikovej Muzikantské veršičky predstavuje v básničkách hravou formou postupne dvadsaťpäť hudobných nástrojov zoradených podľa abecedy, od akordeónu až po zvonkohru. O akordeóne sa napríklad dozvedia: „Pravou stískaš klávesy, ľavou tlačíš na basy. 'Aká si krásna,' ktosi hŕta. A zvnútra je celkom dutá.“ Alebo tiež: „Musíš sedieť celkom správne, na pleciah mať remenec, inak budeš márne hľadať melódiu nakoniec.“ Detskí čitatelia sa vďaka putavým veršičkám, ako aj ilustráciám Jána Mikulčíka dozvedia, ako jednotlivé hudobné nástroje vyzerajú, ako v nich vzniká tón či z akých základných častí sa skladajú. Knižka tak môže upriamiť ich pozornosť na krásu hudby a podnietiť radosť z nádherných tónov. (bn)

DREVENÉ ROLETY

- výmena popruhu
- náter roliet
- generálne opravy aj tých najstarších roliet
- nové drevené rolety

mobil: 0903 349 274 mail: info@eslinger.sk
www.eslinger.sk

Vyskúšali sme kórejský street food od našincov

Bedeker gurmána

NOVÉ MESTO

Hoci vzhľad Tržnice na Trnavskom mýte má ešte vždy ďaleko od atraktívnosti, priestor nepochybne oživa, a to aj kultúrnymi podujatiami. Štamgasti, ktorí sem chodili na lacné víno, už nie sú cieľovkou, nájomníci sa menia. Pribúdajú nové zaujímavé prevádzky, medzi nimi i kórejské bistro, ktoré si otvoril Slovák Lukáš s kamarátom. Práve to nás prilákalo.

Od Lukášovej manželky sme sa dozvedeli, že v Kórei síce nebol, ale v gastronómii sa vyzná a kórejskú kuchyňu miluje. To bol dôvod rozhodnutia otvoriť v tržnici Bistro Dosirak – názov si preložte ako obedový box či krabička s jedlom. Takto vám aj špecialitku ponúknu a k nej tradičné paličky, ale takisto recyklovateľné lyžice a vidličky, je to skôr street food. Prekvapilo nás, ako plno je v bistre okolo obeda, ak si chcete z ponuky vybrať, pridajte včas, jedlá sa rýchlo míňajú. Napríklad *Galbi-jjim*

Kórejské bistro už objavili mnohí...

1. Kimchi jjigae, 2. Doenjang jjigae, 3. Banchan, 4. Japchae, 5. Galbi-jjim

cibuľku, ale najmä šampiňóny, tie milujeme. Rezance boli vynikajúce, pružné aj želatínové (žuvacie), nasiaknuté exotickými koreninami a sójovkou. Špecialita bola ochutená s citom, nepotrebovali sme nič navyše, len sme si vychutnávali mix delikátnej sladkej, slanej i sezamovej chuti. Aj chrumbaká zelenina bola super, len mištička malá, zjedli by sme aj dve porcie, hoci i k tomu to jedlu patrí polievka. Inak, rezance sú bezlepkové a nízkokalorické, čo je tiež dobrá správa.

Ďalšou voľbou bola mini miska s názvom *3x Banchan plus ryža* (5,90 €), čiže tri rôzne prílohy uložené na ryži, ktorá chuťami pekne nasiakne, takže vzdialene pripomína poké bowl. Prílohy si môžete vybrať sami alebo vám spraví mix, pre ktorý sme sa rozhodli my. V miske sme našli chrumbaké tenké plátky žltej reďkovky s lahodnou sladkou chuťou, kúsky kalerábu, ktorý bol tiež výborný, dosť pripomínal čerstvý mladý kaleráb, kolieska šalátvej uhorky, tie chutili podobne ako náš uhorkový šalát v náleve, a potom výnimočne kúsky – cesnakové výhonky. Boli výrazne ochutené sójovou čili pastou gochujang, čo dodalo jedlu unikátnu chuť, ale aj štipľavosť.

No a ak Kórea, tak určite aj kimči. V našom prípade to bola kapustová polievka *Maxi Kimchi jjigae* (9,90 €)

s kockami jemného bravčového bôčika, plátkami tofu a cibuľkou. K polievke patrila aj miska ryže, ktorú sme si trochu opatrne ochutnali ostrou červenou omáčkou, tá je voľne k dispozícii a ponúka ďalší zážitok. Kombinácia „kapustnice“ s ryžou bola rozhodne zaujímavá, ale už samotná polievka bola vynikajúca. Pochivo hustá, pikantná tak akurát, za zmienku určite stojí tiež fakt, že ukážkové kimči si pripravujú sami. A keďže bola „maxi“, tak mala aj úctyhodnú hmotnosť 500 gramov, skonzumovať komplet misku bola v tomto prípade ozaj výzva.

Na záver sa nám žiadalo niečo sladké, takže nasledoval nepečený koláčik *Mochi* (2 €), ktorý robia z ryžovej múky a plnia fazuľovou pastou. Bol jemný, vláčný, veľmi chutný. Zaujala nás tiež ponuka limonád, jedna z kombuchy, druhá citrónová, my sme stáli na tretej – slivkovú Jujube (2,50 €). Môžete si vybrať, či vám ju pripraví s vodou alebo so sódou, vtedy priplatíte 50 centov. Limonáda bola skutočne vynikajúca, mala výraznú sladkastú ovocnú chuť, akú bežne v nápojoch nenájdete. Vyskúšajte. (bn)

Foto: Matúš Husár

Naše hodnotenie: ★★★★★
Maximum: 5 hviezdíček
V bistre neboli o návšteve informovaní. Konzumáciu si redakcia platila sama.

Najviac vás zaujalo na našom webe banoviny.sk

Bratislavské
Noviny.sk
www.facebook.sk/banoviny

Spustošená budova reštaurácie
Bajkal zmizne onedlho navždy

reštauráciách a diskotékach, ako bol pôvodný význam búranej budovy.

Ladislav: Bol to skvelý objekt a dnes symbol transformácie majetku 90-tych rokov.

Michal: Táto budova bola architektonickým skvostom a rozhodne nemala nič spoločné s objektmi, ktoré zvykneme nazývať opachy.

Alena: Najskôr Istropolis, teraz Bajkal. To je najjednoduchšie – zbúrať.

Martina: Dokážte ho zrekonštruovať, nie zbúrať.

Foto: ak

V Bratislave otvorili predajňu Lesnícke pochúťky

Luboš: Tak toto je úžasná správa, pamätám si niečo podobné na Štefánikovej ulici.

Peter: Skôr ide o to, či si to bežný občan strednej vrstvy môže dovoliť a nie, či ľudia majú záujem. Ako predajňa zaujímavá - pre mnohých však len k nakuknutiu.

Danica: Úžasné, niečo také tu určite chýbalo.

Matúš: Tento výklad nás má akože prilákať?

Foto: in

Váš názor nás zaujíma

Ďakujeme, že s nami zdieľate vaše názory. Každý mesiac z nich vyberieme tie najpodnetnejšie, trefné aj vtipné, a uverejníme. Chcete sa s nami podeliť o skúsenosť či o to, čo vás vo vašej štvrti trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mail redakcia@banoviny.sk, pod článkami na našej stránke www.banoviny.sk alebo na našom Facebooku www.facebook.sk/banoviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Chodci bez chodníka

Ad: Ako sa jazdí na bicykli popri novej električke v Petržalke?

Vystupoval som z električky a zrazil ma drzý kolobežkář. Drzý preto, lebo po napomenutí odvrkol, že on je na trati a my mu zavádzame a zdržujeme ho. Vy tiež píšete, že ľudia z električky vystupujú priamo do vozovky a nerešpektujú cyklistov. Lenže oni nemajú čas sa obzerať, či im niečo nehrozí. Naopak, myslím si, že cyklista alebo kolobežkář by mal zbystriť pozornosť a pribrzdiť. Cestujúcich pri vystupovaní je niekedy veľa a prekrývajú sa navzájom. Tak si myslím, že v práve by mali byť chodci, lebo oni nemajú ani po čom chodiť. Nemajú vlastný chodník, na čo sa akosi pozabudlo.

Čitateľ Ludvík

Zastávka pekná, ale...

Mnohým obyvateľom, aj mne sa páči upravená zastávka MHD na Farského ulici v Petržalke, kde môžete po novom bezpečne prestúpiť z električky na autobus a naopak. Celkový dojem však kazia nielen stále nedokončené prístrešky, ale tiež veľký počet polámaných dlaždíc na úplne novej dlažbe, ktorá je navyše na niektorých miestach nerovná, pri nedávnom daždi som si na povrchu všimla aj malé mláky... Ani spárovanie nie je všade ideálne, niekde sa už začína dať burina. Pre niekoho možno detail, no je mi to ľúto, akoby sa u nás všetko muselo robiť na dvakrát...

Petržalčanka Ivana

Foto: čitatelka

Bratislava Teatro

Teatro Bratislava s.r.o.
DK Ružinov, Ružinovská 28
820 09 Bratislava

teatroba@teatroba.sk
www.teatroba.sk
+421 905 668 070

Predpredaj vstupeniek
teatroba.sk
ticketportalsk
Agentúra Kováčová

5. 10. Ne: 19:00
FRIDA
MÁCOVAT A MILOVAT
Katarína Ivanová
Tomáš Palonder
Marcel Ochranek
Mirka Gálik Partlová

6. 10. Po: 19:00
Milenec
Účinkujú: K. Haydu, M. Gálik Partlová, D. Ziaranová, M. Mňahončák
Soňa Ferencová

12. 10. Ne: 19:00
CAVEMAN
Honza Holík / Jakub Slach

19. 10. Ne: 19:00
SOBÁŠNY LIST
Martin Mňahončák
Soňa Norisová
David Hartl
Dominika Ziaranová

4. 11. Ut: 19:00
POZVÁNKA
Bláznivá komédia v trojke
Zoskupenie: Bláznivá komédia v trojke
Martin Mňahončák

Hráme pre Vás v DK Ružinov!

Starožitnosti Panenská 22

Odkúpime v hotovosti:
sklo, porcelán, striebro, obrazy, hodiny, šperky,
lamps, nábytok, i celé
pozostalosti, umenie každého druhu
Konzultácie zdarma aj u Vás doma
tel: 0907 981 477

Po predložení tohto inzerátu získavate
20% zľavu na 3 nákupy v našej predajni.

Sme tu pre Vás už 30 rokov

Správy z podsvetia

K neobvyklej situácii došlo na Hraničnej ulici v RUŽINOVE, kde 44-ročný vodič motorového vozidla zn. Toyota vyšiel z parkovacieho miesta a chcel pokračovať smerom na Mlynské nivy. Nakoľko však vykazoval známky opitosti, v odjazde mu bránil iný muž. Spravil dobre - privolaná hliadka dopravnej polície podrobila vodiča dychovej skúške a tá ukázala hodnotu 1,24 mg/l vydychnutého vzduchu, čo predstavuje 2,58 promile. Proti vodičovi bolo vznesené obvinenie z trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky a v prípade preukázania viny mu hrozí trest odňatia slobody až na jeden rok. (ak)

Pieta pohrebná služba

Pomáhamo 24 hodín denne už viac ako 30 rokov.

V obradnej miestnosti Pieta ponúkame bezplatne tieto služby:

► prepožičanie štyroch umelých vencov už aj so štandardnými stuhami

► zobrazenie fotografie zosnulého na LCD monitore

► prehratie foto prezentácie zo života zosnulého

► kondolenčnú listinu.

Na týchto službách ušetríte min. 300 eur.

Pieta – pohrebná služba
Mlynské Nivy 8
02/52 63 11 81
www.pieta.sk

Viac článkov zo života v Bratislave nájdete na
www.banoviny.sk
a aj na Facebooku
www.facebook.com/banoviny

Bomba, pre ktorú vyludnili nové centrum, pripomenula tragédiu, keď sirény mlčali

Bratislava kedysi

Poplach v Bratislave vyvolal minulý mesiac, 8. septembra, nález munície na stavenisku na Landererovej ulici. Následná evakuácia sa dotkla tisícov ľudí, ktorí v okolí bývajú alebo pracujú. Silná, takmer 230-kilogramová bomba bola s najväčšou pravdepodobnosťou jednou z tých, ktoré spadli na Bratislavu 16. júna 1944, keď spojenci podnikli útok na rafinériu Apollo. Vyžiadali si desiatky mŕtvych, ktorí sa neschovali v krytoch.

V júni toho roku totiž bombardéry spojeneckých vojsk lietali nad našim mestom takmer denne, čo zakaždým vyvolalo letecký poplach, bomby však nezahdzovali. Napokon nemecké vedenie Apolky vydalo pokyn, že vyhlásenie poplachu nie je dôvod na to, aby ľudia bežali do protileteckých krytov. Navyše, niektoré sirény v rozhodujúcom čase nefungovali pre výpadok elektriny.

Útok, ktorý v piatok 16. júna 1944 podniklo 158 amerických bombardérov B-24 Liberator, sa uskutočnil v štyroch vlnách medzi 10.11 a 10.21 hodinou. Okrem rafinérie boli cieľmi Zimný

prístav a Štefánikov most cez Dunaj. V priebehu niekoľkých minút sa Apolka zmenila na horiacu fľašu. Z fabriky neostalo takmer nič, popri nej však bomby zasiahli aj veľa civilných objektov. Priamo v areáli rafinérie zahynulo počas náletu 72 zamestnancov (podľa niektorých zdrojov 74), celkovo prišlo o život 118 až 770 ľudí (tu sa údaje o počte obetí ešte viac rôznia). Desiatky mŕtvych, spálených,

Nálet poškodil aj obytné budovy

Hoci úlohou bombardérov bolo útočiť na strategické objekty, predovšetkým na rafinériu Apollo, ktorá mala dôležitú úlohu vo vojnovom priemysle, takisto na Zimný prístav, kde boli zakotvené nákladné lode, a na železničný Štefánikov most ako dopravnú spojnicu, bomby dopadli aj na iné časti nášho mesta. Nálet poškodil veľa obytných budov

Pohľad z hradu na horiacu Apolku

Počas bombardovania v júni 1944 zhodili na Bratislavu 369 ton leteckých bômb, podobných, akú nedávno našli na stavenisku na Landererovej ulici.

zohavených tiel celý život mätali mladú špiónku Beatrix Čelkovú, prezývanú Trixi, ktorá sa vo fabrike zamestnala,

aby pre spojencov získavala cenné informácie o výrobe v Apolke. „Pre tie obete sa navždy budem trápiť. Hoci všetci ma presviedčali, že po benzín, ktorý by Apolka pre nacistov vyrobila, by znamenal stonásobne väčšie utrpenie... Dodnes neznášam pach pečeného mäsa,“ zverila sa najmladšia špiónka Európy v roku 1967 uznávanému novinárovi a publicistovi Jurajovi Verešovi.

Dopad na psychiku obyvate-

ľov bol obrovský. „Na jednej strane to posilnilo odbojové tendencie a na druhej strane obracalo verejnú mienku proti spojencom, najmä Američanom... Bombardovanie Bratislavy 16. júna 1944 ostáva v pamäti ako pripomienka hrôz vojny a jej dopadov na civilné obyvateľstvo. Je považované za jednu z najtragickjších udalostí v histórii mesta počas druhej svetovej vojny,“ pripomína Ľuboš Tupý, zberateľ predmetov z druhej svetovej vojny, ktorý vlastní aj album fotografií z bombardovania. Niektoré z nich sme mohli vidieť na vlnajúcej exteriérovej výsta-

Jakubovo námestie v roku 1944 a 2024

a významných stavieb vrátane budovy Slovenského národného múzea na Vajanského

nábřeží či budovy vtedajšieho Slovenského rozhlasu na Jakubovom námestí. (ac)

Foto: archív Ľuboš Tupý, Ľubomír Deák/OZ Bratislava a jej Premeny

Miesto, kde stála rafinéria Apollo (foto z roku 2024)

ve na móle pred nákupným centrom Eurovea, ktorú pripravili Ľubomír Deák a Mario Varga z OZ Bratislava a jej Premeny pri príležitosti 80. výročia bombardovania Bratislavy a továrne Apollo. Americké vojenské letectvo bombardovalo Bratislavu po 16. júni ešte päťkrát, a to 20. septembra 1944, 14. októbra 1944, 6. decembra 1944, 7. februára 1945 a 26. marca 1945. Po šiesty raz útočilo 21. až 22. februára 1945 sovietske letectvo. „Tieto útoky už obyvatelia

Bratislavy nebrali na ľahkú váhu a väčšina sa aj snažila dostať sa do protileteckých krytov. Našťastie, ani jeden útok už nedosiahol intenzitu toho prvého útoku,“ poznamenáva Ľuboš Tupý s tým, že nevybuchnuté bomby a kontaminovaná pôda sužovali okolie rafinérie ešte desiatky rokov po vojne. Napokon, ničivý útok z tých čias pripomenula aj letecká bomba, objavená minulý mesiac v novom centre nášho mesta. No nielen tá. Podobnú našli aj počas pyrotechnické-

Bomba, ktorú našli minulý mesiac na Landererovej ulici.

ho prieskumu staveniska na Chalupkovej ulici v júli 2021 a nie je vylúčené, že v okolí sa naďalej nachádzajú ďalšie bomby, ukryté v zemi. (ac)

Foto: archív TASR, Ľuboš Tupý, Ľubomír Deák/OZ Bratislava a jej Premeny, FB Polícia SR/ Bratislavský kraj

Unikátny Most Apollo oslavuje už 20 rokov

Okrem dopravnej funkcie Most Apollo prispieva vďaka cyklotrasám aj k relaxačným možnostiam obyvateľov.

BRATISLAVA

Unikátny Most Apollo je druhým najdlhším, a zároveň druhým najmladším dunajským mostom v Bratislave. V septembri od jeho slávnostného otvorenia uplynulo 20 rokov.

Nevyhnutnosť nového premostenia v Bratislave potvrdil prieskum dopravnej situácie a prognózy dopravných tokov na bratislavských komunikáciách v rokoch 2005 až 2035. Ak by podľa expertov most nepostavili, spôsobilo by to neúnosnú dopravnú situáciu spojenú s preťaženosťou ciest, kolapsami na križovatkách, častejšou nehodovosťou alebo zvýšením exhalátov a hluku.

Základný stavebný kameň položili 17. decembra 2002 a stavebné práce sa začali 2. februára 2003. Most podľa projektu stavebného inžiniera Miroslava Maťaščíka má šírku 32 a celkovú dĺžku 854 metrov, pričom hlavné mostné pole meria 517 metrov. Koryto Dunaja preklenuje oceľová konštrukcia v tvare oblúka dlhá 231 a vysoká 36 metrov. Zaujímavé je, že konštrukčné časti mosta nezvierajú ani jeden pravý uhol.

Raritnou technikou udalostou a zároveň divadlom pre ľudí bolo otáčanie približne 8000 ton vážiacej mostnej oceľovej konštrukcie, ktorú postavili na ľavom brehu Dunaja. Prebiehalo 19. septembra 2004 unikátnym spôsobom na plávajúcích pontónoch a trvalo niekoľko hodín. Most slávnostne otvorili o rok neskôr - 4. septembra 2005, pričom pre motoristov, linky MHD, cyklistov a chodcov ho sprístupnili nasledujúci deň. V súčasnosti po moste denne prejde približne 50-tisíc vozidiel. Most Apollo je po Starom moste, Moste SNP, Prístavnom moste a Moste Lanfrancovi v poradí piatym bratislavským mostom cez Dunaj. Meno dostal na základe anket podľa rafinérie Apollo, ktorú počas druhej svetovej vojny v roku 1944 zbombardovali Američania. V tom čase totiž patrila nemeckej spoločnosti IG Farben, ktorá dodávala svoje produkty pre nemeckú armádu a jej spojencov. Rafinéria sa nachádzala pri severnom nájazde na dnešný Most Apollo. (TASR, ak)

Foto: ak

REDAKCIA
Ivanská cesta 2D
821 04 Bratislava
Šéfredaktorka: Anna Čapková

E-mail: redakcia@banoviny.sk
Telefón: 0902 401 708
Inzercia: Katarína Szedlárová
Telefón: 0903 740 773

E-mail: szedlarova@banoviny.sk
PR reklama
je graficky vyznačená ■
www.banoviny.sk

Nedostávate Bratislavské noviny?
Nahláste nám vašu presnú adresu na: **0902 401 708**,
redakcia@banoviny.sk

Bratislavské Noviny
vyjdú o mesiac
7. novembra 2025

Konfucius	väčší zväzok slamy	2. časť tajničky	odhláse- nie	prekonajú, premôžu	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	švédsky vynálezca a filantrop	druh a radca Mohame- da	usadenina roztoku	skratka pre otrav- né látky	postihnutie trestom	Pomôcky: Ate, Ofka, keta, Pyla- des, kadal	odkiaľ	ponižuje (kniž.)	osobné zámeno	značka kryptónu	1. časť tajničky	odliv, ubúdanie
pokop					kopáním nahromad- amazon- ská ryba						skokom (zried.)						
nezavřilo											mužské meno 3. časť tajničky						
hrabaním odstránil								vonkajšie podoby ozaj, naozaj							značka mililitra potrat (lek.)		
syn kráľa Strofia							vřzga suchá nadzemná časť obilia							grécka bohyňa maďarské muž. meno			
Pomôcky: Eol, okra, Lua, rikša, Ea, aplom	prikazoval príkrov (zastar.)					morské ryby činnosť na zábavu							Abovská stolica zadržia- vam				
postupne ušil viac vecí						spevné party zvalí						hnojivo dal do obalu					napúšťa smolou
obec v okrese Medzila- borce					niečo zrastené cudzia zmenka						potras do radu, zaradom						
značka kilovolt- ampéra				čítoslovce zvuku trúbenia mierka													
solmizač- ná slabika			zomierajú východo- ázijský vozík			zábava na svia- tok Anny malvázia									skr. pre letecké opravné smútim		
oživnutá, vzpružená							eidamský syr ozvena							skratka celesty ozdobit tkaním			
dopravilo do siete								grécky boh vetrov 4. časť tajničky					vlastný plchom zvýšený tón e				
Pomôcky: ircha, vlnovec, abort	tropická bylina ťažký kov				čítoslovce rozpakov pepsikola (hovor.)				cielit sekáč (rem.)								plakala (bás.)
katolícky hlavný liturgický obrad					spaľujem hľadaním objavila						vylieval krásna (bás.)						
rímska bohyňa				nevzal do zajatia zapchatie čriev								stisnutie mrkanie					
skratka olympiské- ho rekordu			značím písmom Laura (dom.)										lososovitá ryba dvojhláska				
nazývaš sa							vztýčil oceľový pružný mech										
obomkli rukami						lákaním získať často volá									asýrsky boh mesta Eridu		
Pomôcky: Anas, tra- ta, Antal, Nobel	rukavičkár- ska useň andradiť (miner.)				patriaci vlkovi počudo- vanie												
severský morský vták					malý ko- ník, pony Kazimír (dom.)												
čítoslovce vyjadrujú- ce opovr- hovanie				kolotanie (bás.) vypekaj						Otília (dom.)							
značka pre light year			často padal skr. rádio- lokátora														
stali sa brezivými																	
skúžiaca na mučco- vanie																	

Pošlite do 31.10. 2025 znenie tajničky z krížovky na **sutaz@banoviny.sk** a vyhrajte knihu **Algot, Anna Stina a požehnaná pálenka**. Syn sedliaka Algot Olsson sa v istom okamihu rozhodne, že v záujme obyvateľov smalandskej oblasti Värend, a pre ich potešenie, zvládne lukratívne umenie pálenia domácej pálenky. Jeho rozhodnutie podchvíľou naráža na plány zadlženého a bezohľadného grófa Bielkegreňa, na jeho manželku a dcéru a takisto na jeho nepodareného syna.

Knihu zakúpite na **bux.sk**
Štatút súťaže nájdete na **banoviny.sk**.

